

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy

10/2022

Etické kódexy národných parlamentov a parlamentných orgánov medzinárodných organizácií

Vypracoval: Mgr. Martin Mališka, Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka Odboru
Parlamentný inštitút

Bratislava

11. apríla 2022

Anotácia:

Predložený materiál poskytuje prehľad etických kódexov alebo kódexov správania sa národných parlamentov vybraných európskych štátov a parlamentných orgánov medzinárodných organizácií. Stručne popisuje základné charakteristiky uvedených dokumentov.

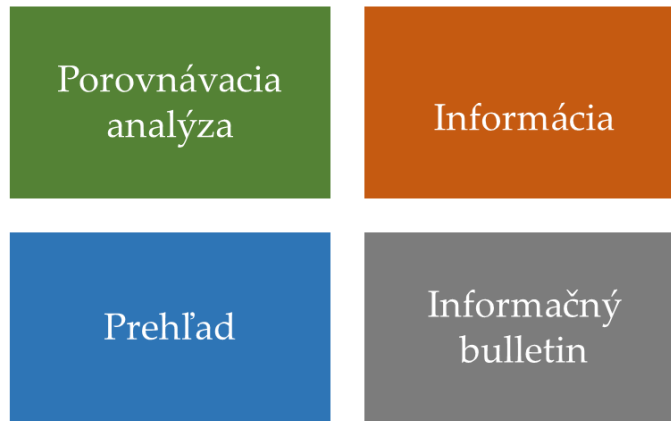
Kľúčové slová:

etický kódex, kódex správania sa

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov.

1 Úvod

Predkladaný materiál sa venuje rozboru základných charakteristík etických kódexov (*code of ethics*) alebo kódexov správania sa (*code of conduct*). Na tomto mieste je vhodné pristaviť sa pri názvosloví. Etický kódex a kódex správania sa nebývajú obsahovo totožné a nepovažujú sa totožné ani z hľadiska štruktúry a charakteristiky. Napríklad Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (ďalej len ako „OECD“) ich považuje z pojmového hľadiska za odlišné. Kódex správania sa je v porovnaní s etickým kódexom konkrétnejší. Preto kódex správania sa upravuje (podľa možností) konkrétne a jednoznačné postupy, ako sa treba zachovať v predpokladanej situácii. Odchýlenie od stanoveného správania sa monitoruje a je trestané. Na druhej strane etický kódex obsahuje skôr všeobecné hodnoty a necháva na adresátovi, aby ich aplikoval vo svojom živote. Vzhľadom na mieru všeobecnosti je etický kódex dopĺňaný aj poradenstvom.¹

Predmetom porovnávacej analýzy bolo všetkých dvadsaťsedem členských štátov Európskej únie spoločne so Spojeným kráľovstvom. Ide o Belgicko, Bulharsko, Česko, Cyprus, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Maltu, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Švédsko a Taliansko. Z uvedených krajín nie je etický kódex prijatý v Česku², Dánsku (na začiatku volebného obdobia dostanú poslanci list, ktorý sa venuje aj etike), Chorvátsku (ale je v štádiu prípravy) a Maďarsku.³ Tieto krajiny nie sú zahrnuté v nasledujúcej časti tejto analýzy. Etický kódex bol prijatý v roku 2021 na Cypre⁴, ale z dôvodu nedostupnosti prekladu sa tiež v nasledujúcej časti nenachádza.

Pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky dosiaľ nebol prijatý etický kódex, hoci jeho prijatie § 9a zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov predpokladá.

---

¹ In: Demmke, Christoph & Autioniemi, Jari & Lenner, Florian & Paulini, Maros. (2020). The Effectiveness of Conflict of Interest Policies of Ministers and Top Officials in the EU- Member States - Study Requested by the European Parliament. ISBN 978-92-846-6688-1. Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/651697/IPOL_STU\(2020\)651697_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/651697/IPOL_STU(2020)651697_EN.pdf). [cit. 30.03.2022].

² Tlač 7067. Dostupné na: <https://www.seniorparlament.cz/uploads/files/eNdbAssadX.pdf>. [cit. 30.03.2022].

³ ECPRD: Request 4905 Urgent Request – Bodies in charge of Parliamentary Ethics, Standards, Conduct, etc (*uzavretá databáza, dostupná po prihlásení*). Dostupné na internete:

<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/661123>. [cit. 31.03.2022].

⁴ Etický kódex cyperského parlamentu. Dostupné na: <http://www.parliament.cy/el/links-in-home-and-footer/significant-papers/κανονισμός-της-βουλής-σύνταγμα-κώδικας-δεοντολογίας> [cit. 31.03.2022].

2 Prehľad etických kódexov

2.1 Belgické kráľovstvo

SNEMOVŇA REPREZENTANTOV

Právna forma: príloha k rokovaciemu poriadku Snemovne reprezentantov⁵, prijatý na základe pravidla 163*bis* rokovacieho poriadku.

Dátum prijatia: 19. decembra 2013, vstup do platnosti 26. mája 2014.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok parlamentu, zákon z roku 2014 ustanovujúci federálnu komisiu pre etiku (deontológiu), zákon z roku 1931 upravujúci inkompatibilitu a obmedzenia týkajúce sa ministrov, bývalých ministrov a štátnych tajomníkov, ako aj poslancov a bývalých poslancov parlamentu.

Formálna štruktúra dokumentu: Dokument pozostáva zo šiestich kapitol. Celková dĺžka dokumentu je 5 strán. Kódex má 20 článkov.

Materiálna štruktúra dokumentu: Pravidlá správania sa poslancov upravujú rôzne oblasti v závislosti od ich zaradenia do kapitol. Kým prvá kapitola upravuje rozsah pôsobnosti pravidiel správania sa, tak druhá kapitola sa zameriava na všeobecné zásady (napríklad bezúhonnosť, transparentnosť, čestnosť, dôstojnosť, zákaz diskriminácie atď.). Osobitná pozornosť sa venuje zásadám pri výkone funkcie predsedu parlamentu. Pozornosť sa venuje aj nezneužívaniu verejnej funkcie na súkromné účely, prednosti verejného záujmu, definícii konfliktu záujmov a jeho nahlasovaniu. Poslanci nemôžu prijímať iné príspevky a dary než tie symbolickej hodnoty. Tretia kapitola sa venuje získavaniu a nakladaniu s informáciami získanými počas výkonu funkcie. Štvrtá kapitola sa zameriava na intervencie poslancov v prospech občana alebo skupiny občanov. Piata kapitola sa venuje publicite služby a posledná kapitola obsahuje záverečné ustanovenia.

Špecifiká dokumentu: názov dokumentu je deontologický kódex (pozn. aut. – deontológia je časť etiky skúmajúca povinnosti).

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci Snemovne reprezentantov a zamestnanci Kancelárie Snemovne reprezentantov, zamestnanci poslaneckých klubov a tretie osoby konajúce v mene poslancov a ich poslaneckých klubov.

---

⁵ Pravidlá správania sa poslancov Snemovne reprezentantov. Dostupné na: https://www.lachambre.be/kvvcr/pdf_sections/publications/reglement/D%C3%A9ontologie%20-%20x%20code%20des%20membres%20NTC.pdf. [cit. 30.03.2022].

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: politické skupiny a federálna etická komisia. Keďže v kódexe nie sú uvedené žiadne sankcie za jeho porušovanie, nie je určený ani špecifický orgán na kontrolu jeho dodržiavania. Ustanovenia kódexu, ktoré sú zároveň uvedené aj v rokovacom poriadku, sú kontrolované predsedom Snemovne reprezentantov.

Formy sankcií: sankcie môžu byť udelené len za porušenie ustanovení rokovacieho poriadku (nie deontologického kódexu) – napr. porušenie zasadacieho poriadku, násilie, nerešpektovanie povinnosti zachovania tajomstva, apod.

SENÁT

Právna forma: príloha k rokovaciemu poriadku Senátu⁶, prijatý na základe článku 74 rokovacieho poriadku.⁷

Dátum prijatia: 2013.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok parlamentu, zákon z roku 2014 ustanovujúci federálnu komisiu pre etiku (deontológiu), zákon z roku 1931 upravujúci inkompatibilitu a obmedzenia týkajúce sa ministrov, bývalých ministrov a štátnych tajomníkov, ako aj poslancov a bývalých poslancov parlamentu.

Formálna štruktúra dokumentu: Dokument pozostáva zo šiestich kapitol. Celková dĺžka dokumentu je 6 strán. Kódex má 19 článkov.

Materiálna štruktúra dokumentu: Pravidlá správania sa senátorov upravujú rôzne oblasti v závislosti od ich zaradenia do kapitol. Kým prvá kapitola upravuje rozsah pôsobnosti pravidiel správania sa, tak druhá kapitola sa zameriava na všeobecné zásady (napríklad bezúhonnosť, transparentnosť, pracovitosť, čestnosť, dôstojnosť atď.). Pozornosť sa venuje aj nezneužívaniu verejnej funkcie na súkromné účely a účely, ktoré nesúvisia s výkonom funkcie. Ďalej sa stanovuje prednosť verejného záujmu, upravuje sa konflikt záujmov a jeho oznamovanie, zákaz prijímať iné dary alebo výhody než tie symbolické hodnoty a zákaz diskriminácie. Tretia kapitola sa venuje získavaniu a nakladaniu s informáciami získanými počas výkonu funkcie. Štvrtá kapitola sa zameriava na intervencie poslancov v prospech občana alebo skupiny občanov v určitých oblastiach (napr. pri pohovoroch a výberových konaniach). Piata kapitola sa venuje publicite služby a posledná kapitola obsahuje záverečné ustanovenia.

⁶ Pravidlá správania sa poslancov Senátu (od strany 57). Dostupné na: [https://www.senate.be/doc/Reglement 2016 F.pdf](https://www.senate.be/doc/Reglement%202016_F.pdf). [cit. 30.03.2022].

⁷ Článok 74 rokovacieho poriadku Senátu (strana 50). Dostupné na: [https://www.senate.be/doc/Reglement 2016 F.pdf](https://www.senate.be/doc/Reglement%202016_F.pdf). [cit. 30.03.2022].

Špecifická dokumentu: názov dokumentu je deontologický kódex (pozn. aut. – deontológia je časť etiky skúmajúca povinnosti).

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: senátori, zamestnanci klubov a tretie osoby konajúce v mene senátorov a ich klubov.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: politické skupiny a federálna etická komisia. Keďže v kódexe nie sú uvedené žiadne sankcie za jeho porušovanie, nie je určený ani špecifický orgán na kontrolu jeho dodržiavania. Ustanovenia kódexu, ktoré sú zároveň uvedené aj v rokovacom poriadku, sú kontrolované predsedom Senátu.

Formy sankcií: sankcie môžu byť udelené len za porušenie ustanovení rokovacieho poriadku (nie deontologického kódexu).

2.2 Bulharská republika

NÁRODNÉ ZHROMAŽDENIE

Právna forma: súčasť rokovacieho poriadku.⁸

Dátum prijatia: rokovací poriadok je účinný od 2017.

Prepojenie na iné právne normy: zákon o boji proti korupcii a konfiškácii nezákonne nadobudnutého majetku.

Formálna štruktúra dokumentu: Rokovací poriadok obsahuje dvanástu hlavu nazvanú „Poslanci“. Najmä druhý (Etické normy správania sa) a tretí oddiel (Správanie sa v parlamente) sa venujú etike poslancov. Jazyk je normatívny, nakoľko ide o súčasť zákona.

Materiálna štruktúra dokumentu: V druhom oddiele dvanástej hlavy sú obsiahnuté etické zásady, ktorými sa musia poslanci riadiť (čl. 142 - rešpektovanie vlády práva, ochrana verejného záujmu, otvorenosť a transparentnosť, čl. 143 - rešpekt voči občanom, čl. 144 - osobný výkon mandátu, zákaz využitia funkcie na reklamu, čl. 145 - nezávislosť pri rozhodovaní, nezneužívanie funkcie na vlastné obohatenie sa, zachovávanie delby moci a iné). Voči poslancovi, ktorý sa dopustí porušenia, možno vyvodiť zodpovednosť. Návrh na konanie môže podať poslanec a fyzická alebo právnická osoba.

---

⁸ Článok 142 a nasl. rokovacieho poriadku (Bulharsko). Dostupné na:
<https://www.parliament.bg/bg/rulesoftheorganisations>. [cit. 30.03.2022].

Tretí oddiel stanovuje, že správanie poslanca je založené na rešpekte voči autorite parlamentu, jeho poslancom a tretím osobám. Svojím konaním nesmie spôsobovať problémy pri činnosti parlamentu. Poslanec nesmie prerušovať hovoriaceho, podnikať osobné útoky, používať urážlivé slová, gestá a hrozby, zverejňovať osobné dáta alebo poškodzovať dobré meno občanov, správať sa nedôstojne a konať spôsobom, ktorý narušuje priebeh schôdze.

Špecifiká dokumentu: súčasť rokovacieho poriadku.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: výbor v prípade druhého oddielu a predseda alebo predsedajúci v prípade tretieho oddielu.

Formy sankcií: porušenie druhého oddielu (upozornenie, pokarhanie, vylúčenie z jedného až troch zasadnutí spojené aj so stratou platu počas vylúčenia), porušenie tretieho oddielu (napomenutie, upozornenie, pokarhanie, odobratie slova, vykázanie zo schôdze a zákaz zúčastniť sa až troch schôdzí).

2.3 Estónska republika

RIIGIKOGU

Právna forma: odporúčanie parlamentnej rady starších tvorenej funkcionármi parlamentu a predstaviteľmi frakcií (súčasť Príručky prácou poslanca).⁹

Dátum prijatia: 17. decembra 2014, novelizácia – január 2015.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, protikorupčný zákon.

Formálna štruktúra dokumentu: Dokument pozostáva z 2 častí – pravidiel správania sa poslancov a prípadové príklady. Celková dĺžka dokumentu je 7 strán. Pravidlá správania sa nemajú špeciálne členenú štruktúru. Prípadové príklady sú graficky spracované v tabuľke. Dokument nebol prijatý vo forme, ktorá by bola záväzná pre jej adresáta. Má len odporúčací charakter.

Materiálna štruktúra dokumentu: Pravidlá správania sa poslancov pozostávajú z taxatívneho vymedzenia 17 všeobecných pravidiel. Prípadové príklady predpokladajú 12 možných situácií, na ktoré zároveň navrhujú (odporúčajú) procesný postup poslancom tak, aby svojím konaním dodržiavali etické princípy zakotvené

---

⁹ Pravidlá správania sa poslancov Riigikogu. Dostupné na: https://www.riigikogu.ee/wpcms/wp-content/uploads/2015/02/good_practiceMP.pdf. [cit. 30.03.2022].

v pravidlách správania sa poslancov. Všetky prípadové príklady vychádzajú zo základného vymedzenia 5 vybraných všeobecných pravidiel správania sa poslancov, ako aj z ustanovení protikorupčného zákona.

Špecifiká dokumentu: Dokument obsahuje praktickú časť vo forme prípadových príkladov, ktoré navrhujú a odporúčajú procesný postup a správanie sa poslancov za určitých predpokladaných okolností. Ide najmä o prípady, kedy môže dochádzať ku konfliktu záujmov pri výkone verejnej funkcie. Vzhľadom na vyššie uvedené obsahuje graficky znázornená tabuľka:

- a) rozhodujúcu skutočnosť
- b) odporúčané relevantné správanie sa poslanca vzhľadom na uvedenú skutočnosť
- c) odôvodnenie.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: dokument neobsahuje sankcie za porušenie pravidiel v ňom obsiahnutých.

2.4 Fínska republika

EDUSKUNTA

Právna forma: nekomplexná právna úprava.

Dátum prijatia: ústava, zákon o rokovacom poriadku č. 17/1999.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, podzákonné právne normy.

Formálna štruktúra dokumentu: absencia jednotnej právnej úpravy princípov správania sa poslancov zákonodarného zboru. Princípy možno nájsť v:

- Ústave (články 29 – 32)¹⁰ – právne záväzné
- rokovacom poriadku (§ 76a, § 76b)¹¹ – právne záväzné

¹⁰ Článok 29 a nasl. Ústavy Fínska. Dostupné na:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Perustuslaki#L3P29>. [cit. 01.04.2022].

¹¹ Paragraf 76a a 76b rokovacieho poriadku parlamentu. Dostupné na:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000040#L8P76a>. [cit. 01.04.2022].

- smerniciach Rady predsedov o oznámení súkromných záujmov zo strany členov parlamentu a ďalších zodpovedajúcich postupoch týkajúcich sa funkcie poslancov.¹²

Použitý jazyk je právny, nakoľko ide o normatívne texty.

Materiálna štruktúra dokumentu:

- ústavné normy pojednávajúce o nezávislosti zástupcov, parlamentnej imunite, slobode prejavu, správania sa poslancov, konflikte záujmov
- ustanovenie rokovacieho poriadku pojednávajúce o osobných záujmoch poslancov
- smernice Rady predsedov¹³ upravujú okrem iného podávanie majetkových priznaní (aktíva, pasíva), priznaní o príjme, prijímanie darov a cestovanie.

V priznaní o súkromných záujmoch sa uvádzajú tie, ktoré môžu byť relevantné pre posúdenie konania poslancov (napr. povinnosti a úlohy, ktoré nesúvisia s poslancovými povinnosťami a príjem z nich prevyšuje 5 000 EUR v daný kalendárny rok¹⁴, podnikateľské aktivity, ak príjem z nich prevyšuje 5 000 EUR v daný kalendárny rok, značné holdingy¹⁵ alebo značné vlastnícke podiely¹⁶ získané za účelom podnikania alebo ako investičné aktivity, značné dlhy alebo záruky¹⁷ z podnikateľských a investičných dôvodov).¹⁸

Dary, ktoré dostane poslanec ako reprezentant parlamentu a ich hodnota prevyšuje 400 EUR, sú majetkom parlamentu. Takéto dary musia byť registrované v registri spravovanom ústrednou kanceláriou (tá rozhoduje aj o tom, či si poslanec smie nejaký dar nechať, ak má oň záujem). Ak si poslanec nie je istý jeho hodnotou, tak ho môže nechať

---

¹² Smernice Rady predsedov o oznámení súkromných záujmov zo strany členov parlamentu a ďalších zodpovedajúcich postupoch týkajúcich sa funkcie poslancov. Dostupné na: <https://www.eduskunta.fi/EN/kansanedustajat/sidonnaisuudet/Documents/sidonnaisuudet-EN-B.pdf>. [cit. 01.04.2022].

¹³ Rada predsedov zahŕňa predsedu, podpredsedov a predsedov výborov. Dostupné na: <https://www.eduskunta.fi/EN/kansanedustajat/puhemiehisto/Pages/default.aspx>. [cit. 01.04.2022].

¹⁴ Povinnosti a úlohy v predmetnom význame zahŕňajú verejné miesta v štátnej alebo miestnej správe alebo v iných verejných subjektoch, platené miesta alebo administratívne povinnosti a „miesta založené na dôvere“ (osoba je ustanovená voľbou alebo podobným výberom) v súkromných alebo verejných spoločnostiach.

¹⁵ Trhová hodnota prevyšuje 50 000 EUR.

¹⁶ Podiel hlasov prevyšuje 20 %.

¹⁷ Pre dlhy je stanovený limit 100 000 EUR a pre záruky 200 000 EUR.

¹⁸ Strana 2 smernice Rady predsedov o oznámení súkromných záujmov zo strany členov parlamentu a ďalších zodpovedajúcich postupoch týkajúcich sa funkcie poslancov. Dostupné na: <https://www.eduskunta.fi/EN/kansanedustajat/sidonnaisuudet/Documents/sidonnaisuudet-EN-B.pdf>. [cit. 01.04.2022].

ohodnotiť ústrednou kanceláriou, ktorá za týmto účelom zriadi komisiu. Dary a vstupenky na kultúrne, športové alebo iné podobné podujatie prijaté poslancom, ak nevystupuje ako zástupca parlamentu, je potrebné registrovať iba v prípade, ak ich hodnota presahuje 400 EUR (aj súhrnne od tej istej osoby). Na vstupenky sa táto úprava vzťahuje iba v prípade, že sú pre poslanca určené osobne. Predmetná úprava sa nevzťahuje na predsedu a podpredsedov. Nie je potrebné registrovať dary, ktoré nesúvisia s poslancovou funkciou (dary od rodiny). Rovnako nie je potrebné registrovať dary, ktoré sa tradične odovzdávajú pri výročiach. Hodnota takého daru však musí byť v rozumných medziach. Poslanci musia do registra nahlásiť svoju účasť na cestách do zahraničia alebo vo Fínsku (cestovné a ubytovanie), ktoré sú financované treťou stranou a nesúvisia s prácou poslanca, ak tretia strana hradí sumu prevyšujúcu 400 EUR.¹⁹

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci parlamentu.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: predseda parlamentu, funkcionári parlamentu, výbor.

Subjekt, oprávnený vyvolať sankcie za porušovanie dokumentu: predseda parlamentu, parlament na schôdzi.

Formy sankcií: varovanie, dočasné vylúčenie, odobratie imunity, odobratie mandátu, celkové alebo čiastočné odňatie platu v prípade nesplnenia povinností týkajúcich sa podávania majetkových priznaní a priznaní o príjme.

2.5 Francúzska republika

NÁRODNÉ ZHROMAŽDENIE

Právna forma: rozhodnutie predsedníctva Národného zhromaždenia (pozn. aut. – predsedníctvo t. j. Bureau Národného zhromaždenia sa skladá z predsedu Národného zhromaždenia, 6 podpredsedov Národného zhromaždenia, 3 kvestorov a 12 tajomníkov; pričom všetci títo funkcionári sú volení spomedzi poslancov na začiatku každého volebného obdobia).

Dátum prijatia: 9. apríla 2011 (najnovšie znenie je z 21. februára 2022).²⁰

¹⁹ Strany 7 až 10 smernice Rady predsedov o oznámení súkromných záujmov zo strany členov parlamentu a ďalších zodpovedajúcich postupoch týkajúcich sa funkcie poslancov. Dostupné na: <https://www.eduskunta.fi/EN/kansanedustajat/sidonnaisuudet/Documents/sidonnaisuudet-EN-B.pdf>. [cit. 01.04.2022].

²⁰ Etický kódex. Dostupné na: <https://www2.assemblee-nationale.fr/qui/deontologie-a-l-assemblee-nationale/textes-de-reference/code-de-deontologie-en-vigueur>. [cit. 01.04.2022].

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, viaceré právne predpisy upravujúce boj proti korupcii a otázky transparentnosti.

Formálna štruktúra dokumentu: Etický kódex má 2 strany a obsahuje 8 článkov (pravidiel), ktoré majú svoje osobitné nadpisy. Jazyk dokumentu je ceremoniálny a všeobecný, avšak obsahuje aj normatívne prvky.

Materiálna štruktúra dokumentu: Etický kódex začína preambulou odvolávajúc sa na princípy Deklarácie práv človeka a občana z roku 1789 a ústavné zásady ako suverenity ľudu, zákaz imperatívneho mandátu, materiálna imunita poslancov (indemnita) a prednosť verejného záujmu pred záujmom osobným. Po preambule nasleduje 8 článkov. Prvý článok zakotvuje povinnosť poslancov konať iba v záujme štátu a občanov a povinnosť vylúčiť pri výkone mandátu svoj osobný záujem alebo dosiahnutie finančného alebo materiálneho zisku pre seba alebo pre svojich blízkych. Druhý článok upravuje podmienku nezávislosti poslancov. Tretí článok reguluje princíp neustrannosti. Štvrtý článok špecifikuje zásadu zodpovednosti poslancov spôsobom, že výslovne stanovuje, že poslanci musia byť zodpovední za svoje rozhodnutia a činy občanom, ktorých reprezentujú. V piatom článku je upravený princíp čestnosti. Poslanci majú používať prostriedky a príspevky na účel, na ktorý boli určené. Poslanci taktiež nemôžu využívať prostriedky a priestor Národného zhromaždenia na podporu súkromných záujmov. Šiesty článok uvádza, že poslanec musí pri výkone svojho mandátu zachovávať princípy etického kódexu. Siedmy článok upravuje ohlasovaciu povinnosť poslancov vo vzťahu k zverejneniu darov, výhod a cestovateľských pozvánok s hodnotou presahujúcou 150 EUR. Posledný článok upravuje pôsobnosť etického komisára.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci Národného zhromaždenia.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: predsedníctvo Národného zhromaždenia a tzv. komisár pre etiku, ktorý je menovaný na základe návrhu predsedu Národného zhromaždenia so súhlasom minimálne 3/5 väčšiny členov predsedníctva so súhlasom aspoň jedného predsedu opozičného poslaneckého klubu.²¹

---

²¹ Článok 80-4 odsek 3 rokovacieho poriadku Národného zhromaždenia. Dostupné na: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/15/divers/texte_reference/02_reglement_assemblee_nationale#D_Article_804_230 [cit. 01.04.2022].

Subjekt oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie dokumentu: predsedníctvo Národného zhromaždenia.²²

Formy sankcií: zverejnenie informácie o porušení etického kódexu a uloženie disciplinárnych sankcií (napomenutie, napomenutie so zápisom do zápisnice, odsúdenie konania a zrážka zo mzdy, odsúdenie konania a zrážka zo mzdy s dočasným vylúčením zo zasadnutia parlamentu).²³

Prípady uplatnenia sankcií: v XV. legislatívnom období (jún 2017 až júna 2022) bolo zatiaľ udelených 7 sankcií (napomenutie so zápisom do zápisnice).²⁴

2.6 Helénska republika

VOULI TON ELLINON

Právna forma: rozhodnutie parlamentu (príloha rokovacieho poriadku).²⁵

Dátum prijatia: 12. apríl 2016.²⁶

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, zákon o priznaní a kontrole majetku poslancov, verejných činiteľov a zamestnancov, vlastníkov hromadných informačných prostriedkov a iných kategórií osôb.

Formálna štruktúra dokumentu: Etický kódex má 4 strany. Obsahuje 11 článkov a v úvode je preambula. Jazyk kódexu je normatívny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Etický kódex v úvode obsahuje preambulu, ktorá opisuje dôvod prijatia kódexu. Nasleduje vymedzenie účelu. Článok 2 obsahuje všeobecné zásady (dodržiavanie rokovacieho poriadku, nestrannosť, objektivita, pracovitosť, ochrana dobrého mena parlamentu, prednosť verejného záujmu, zákaz diskriminácie a iné).

---

²² Článok 80-4 odsek 3 rokovacieho poriadku Národného zhromaždenia. Dostupné na: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/15/divers/texte_reference/02_reglement_assemblee_nationale#D_Article_804_230 [cit. 01.04.2022].

²³ Článok 71 rokovacieho poriadku Národného zhromaždenia. Dostupné na: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/15/divers/texte_reference/02_reglement_assemblee_nationale#D_Article_71_191. [cit. 01.04.2022].

²⁴ ECPRD: Request 4451 Sanctions available to Parliaments to apply to Members of Parliament (*uzavretá databáza, dostupná po prihlásení*). Dostupné na internete: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/551347>. [cit. 01.04.2022].

²⁵ Etický kódex poslancov gréckeho parlamentu. Dostupné na: https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/kodikas-deonto_1.pdf. [cit. 04.04.2022].

²⁶ ECPRD: Request 4905 Urgent Request – Bodies in charge of Parliamentary Ethics, Standards, Conduct, etc (*uzavretá databáza, dostupná po prihlásení*). Dostupné na internete: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/661123>. [cit. 04.04.2022].

Nasledujúci článok vymedzuje konflikt záujmov. Štvrtý článok upravuje prijímanie darov a iných výhod. Rozlišovacou sumou je 200 EUR. Poslanci nesmú prijímať dary s vyššou hodnotu v súvislosti s výkonom povinností. Dary s nižšou hodnotou, ktoré sú prejavom pohostinnosti alebo pozornosti prejavenej v súvislosti s funkciou, sú evidované poslaneckým klubom, ktorého je poslanec členom. Článok 5 zakazuje využívanie informácií získaných pri výkone funkcie na osobný prospech. V článku 6 je upravený postup preskúmania porušenia ustanovení etického kódexu. Osobitný stály výbor pre parlamentnú etiku koná na návrh alebo z vlastnej iniciatívy. Poslanci (ale aj iné orgány) sú v zmysle článku 7 povinní poskytnúť výboru súčinnosť. Nasledujúci článok upravuje disciplinárne sankcie za porušenie ustanovení kódexu. Článok 10 upravuje zasadania výboru.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci parlamentu.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: osobitný stály výbor pre parlamentnú etiku.

Subjekt oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie dokumentu: predseda parlamentu a parlament.

Formy sankcií: napomenutie (článok 78 rokovacieho poriadku), pokarhanie (článok 80 rokovacieho poriadku, znamená stratu ¼ mesačného platu), dočasné vylúčenie zo zasadnutia na maximálne 15 dní (článok 81 rokovacieho poriadku, znamená aj stratu polovice platu), zrážka z platu (maximálne ½) a odovzdanie daru/výhody.²⁷

Špecifiká dokumentu: osobitný stály výbor pre parlamentnú etiku.

2.7 Holandské kráľovstvo

DRUHÁ KOMORA (POSLANECKÁ SNEMOVŇA)

Právna forma: rozhodnutie komory.²⁸

Dátum prijatia: 29. septembra 2020.²⁹

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok.

²⁷ Rokovací poriadok parlamentu (Grécko). Dostupné na: <https://www.hellenicparliament.gr/en/Vouli-ton-Ellinon/Kanonismos-tis-Voulis/>. [cit. 04.04.2022].

²⁸ Kódex správania sa pre členov Druhej komory generálnych stavov. Dostupné na: https://www.houseofrepresentatives.nl/sites/default/files/atoms/files/code_of_conduct_engelsmei_2021_2_0.pdf. [cit. 01.04.2022].

²⁹ Kódex správania sa pre členov Druhej komory generálnych stavov. Dostupné na: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044206/2020-09-22>. [cit. 01.04.2022].

Formálna štruktúra dokumentu: Kódex správania sa má 5 strán. Znenie kódexu je obsiahnuté v 5 článkoch na jednej strane. Ďalšie 4 strany tvoria vysvetlivky k ustanoveniam. Jazyk kódexu je normatívny, avšak pomerne stručný.

Materiálna štruktúra dokumentu: Kódex sa začína stanovením účelu, ktorým je zvýšenie dostupnosti pravidiel a oboznámenia sa s nimi. Nasleduje vymedzenie pôsobnosti. Po pôsobnosti nasledujú pravidlá správania sa. Ide o 5 bodov. Prvý bod stanovuje, že poslanec vykonáva mandát nezávisle a vo verejnom záujme. Druhým bodom sa zakazuje prijatie daru, ktorého účelom je ovplyvňovanie konania poslanca. Tretí bod stanovuje, že poslanec splní registračné povinnosti vyplývajúce z funkcie. Štvrtý článok zakazuje zneužívanie informácií získaných počas funkcie na osobný prospech. Posledný bod stanovuje, že poslanec sa má správať podľa kódexu.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci druhej komory parlamentu.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: Vyšetrovacia komisia pre bezúhonnosť - nezávislý orgán zriadený za predmetným účelom, pozostáva z troch členov navrhovaných predsedníctvom a volených parlamentom.³⁰

Subjekt oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie dokumentu: druhá komora parlamentu.³¹

Formy sankcií: pokyn poslancovi, ktorý smeruje k náprave porušenia kódexu, napomenutie (list predsedníctva poslancovi, v ktorom sa odsudzuje porušenie) a vylúčenie z rokovania (maximálne na jeden mesiac z činnosti parlamentu, nevzťahuje sa to na hlasovanie).³²

Špecifiká dokumentu: Kódex správania sa je pomerne stručný, obsahuje iba 5 stručných bodov. Podstatne rozsiahlejšie sú preto vysvetlivky k jednotlivým bodom, ktoré ich značne rozvíjajú. Zaujímavosťou je, že povinnosť uvádzať vedľajšie činnosti a príjmy alebo

---

³⁰ Paragraf 3 rozhodnutia o monitorovaní a presadzovaní Kódexu správania sa pre členov Druhej komory generálnych stavov. Dostupné na:
https://www.houseofrepresentatives.nl/sites/default/files/atoms/files/regeling_toezicht_en_handhaving_-_engels_mei_2021_2.pdf [cit. 01.04.2022].

³¹ Paragraf 12 a nasledujúce rozhodnutia o monitorovaní a presadzovaní Kódexu správania sa pre členov Druhej komory generálnych stavov. Dostupné na:
https://www.houseofrepresentatives.nl/sites/default/files/atoms/files/regeling_toezicht_en_handhaving_-_engels_mei_2021_2.pdf [cit. 01.04.2022].

³² Paragraf 11 rozhodnutia o monitorovaní a presadzovaní Kódexu správania sa pre členov Druhej komory generálnych stavov. Dostupné na:
https://www.houseofrepresentatives.nl/sites/default/files/atoms/files/regeling_toezicht_en_handhaving_-_engels_mei_2021_2.pdf [cit. 01.04.2022].

záujmy nie je úplne presne vymedzená. Poslanec je povinný uviesť všetko, čo by sa dôvodne mohlo považovať za relevantné. Zodpovednosť je tak presunutá na poslanca, ktorý musí zvážiť, ktoré konkrétne okolnosti možno odôvodnene považovať za relevantné pre výkon poslaneckých povinností. Odporúča sa uviesť všetky skutočnosti, pri ktorých by si bežný pozorovateľ mohol dôvodne myslieť, že môžu mať vplyv na výkon poslaneckých povinností. Dary a výhody (napríklad aj zahraničné zájazdy) sa priznávajú od hodnoty 50 EUR.

PRVÁ KOMORA (SENÁT)

Právna forma: rozhodnutie komory.³³

Dátum prijatia: 11. júna 2019.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok.

Formálna štruktúra dokumentu: Kódex správania sa má 8 strán. Znenie kódexu je obsiahnuté v 12 článkoch. Ku každému článku je pripojené vysvetlenie. Jazyk kódexu je normatívny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Kódex začína článkom 1, ktorý je pomenovaný „všeobecné ustanovenia“. Stanovuje, že poslanec musí konať v súlade so zásadami bezúhonnosti, spoľahlivosti a ním zloženou prísahou. Druhý článok upravuje konflikt záujmov. V treťom sa upravuje styk s tretími stranami (aj lobistami). Štvrtý článok upravuje oblasť prijímania, nakladania a registrácie darov. Článok 5 upravuje zahraničné cesty platené tretími stranami. V šiestom článku sa stanovuje povinnosť uvádzať mimoparlamentné funkcie. Ďalšie články sa zaoberajú dôvernosťou rokovaní výborov alebo komory, ak sú neverejné. Desiaty upravuje dohľad nad dodržiavaním kódexu. Článok 11 stanovuje postup v prípade porušenia kódexu. Posledný článok ustanovuje dôverného poradcu, ktorý poskytuje poradenstvo v súvislosti s výkladom kódexu.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci prvej komory parlamentu, t. j. senátori.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: vnútorný výbor (predseda a dvaja podpredsedovia komory).

Subjekt oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie dokumentu: vnútorný výbor a komora.

---

³³ Kódex správania sa Prvej komory generálnych stavov. Dostupné na: https://www.eerstekamer.nl/id/vl5plniul3im/document_extern/senate_code_of_conduct_on_integrity/f=/vl5plovromhe.pdf. [cit. 04.04.2022].

Formy sankcií: pokyn senátorovi, ktorý smeruje k náprave porušenia kódexu, napomenutie (list predsedníctva senátorovi, v ktorom sa odsudzuje porušenie) a vylúčenie z rokovania (maximálne na jeden mesiac, nevzťahuje sa to na hlasovanie).³⁴

Špecifika dokumentu: Kódex správania sa je relatívne stručný. Jednotlivé ustanovenia sú však rozvinuté rozsiahlejšími vysvetlivkami, ktoré nasledujú za každým článkom. Dary a výhody sa priznávajú od hodnoty 50 EUR.

2.8 Írska republika

POSLANECKÁ SNEMOVŇA

Právna forma: súčasť pravidiel prijatých k zákonu o etike vo verejných funkciách z roku 1995 a 2001 (príloha č. 2 k pravidlám pre poslancov Poslaneckej snemovne, ktorí nevykonávajú ďalšie verejné funkcie, stanovujúce kroky, ktoré musia uskutočniť na zabezpečenie súladu so zákonom o etike vo verejných funkciách z roku 1995 a 2001).

Dátum prijatia: 28. február 2002.

Prepojenie na iné právne normy: ústava (čl. 15 ods. 10); zákon o etike vo verejných funkciách z roku 1995³⁵ a zákon o štandardoch vo verejných funkciách z roku 2001.³⁶

Formálna štruktúra parlamentu: Etický kódex sa skladá z dvoch častí – preambuly a 11 samotných článkov, ktoré nemajú osobitné nadpisy. Dokument má 2 strany.³⁷ Jazyk dokumentu je ceremoniálny a všeobecný, avšak obsahuje aj normatívne prvky.

Materiálna štruktúra dokumentu: Preambula stanovuje základné pravidlá a ciele etického kódexu (napr. potreba pestovania dôvery verejnosti v integritu poslancov a Poslaneckej snemovne, ochrana spoločenského dobra, zodpovednosť poslancov voči parlamentu a verejnosti. Samotný kódex pozostáva z 11 článkov, ktoré do značnej miery všeobecne, ceremoniálne a vágne stanovujú pravidlá správania sa poslancov Poslaneckej snemovne. Napr. „*Poslanci sa musia, v dobrej viere, usilovať o udržanie verejnej dôvery do*

³⁴ Paragraf 11 rozhodnutia o monitorovaní a presadzovaní Kódexu správania sa. Dostupné na: https://www.houseofrepresentatives.nl/sites/default/files/atoms/files/regeling_toezicht_en_handhaving_-_engels_mei_2021_2.pdf [cit. 04.04.2022].

³⁵ Zákon o etike vo verejných funkciách. Dostupné na: <https://revisedacts.lawreform.ie/eli/1995/act/22/revised/en/html>. [cit. 29.03.2022].

³⁶ Paragraf 10 zákona o štandardoch vo verejných funkciách. Dostupné na: <https://revisedacts.lawreform.ie/eli/2001/act/31/revised/en/html>. [cit. 29.03.2022].

³⁷ Kódex správania sa: Dostupné na: https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/committee/dail/32/committee_on_members_interests_dail_eireann/other/2012/2012-05-30_code-of-conduct-for-members-of-dail-eireann-non-officeholders_en.pdf. [cit. 29.03.2022].

nich vložené a vykonávať svoj vplyv nadobudnutý z členstva v Poslaneckej snemovne na zaistenie verejného záujmu.“ alebo „Poslanci majú povinnosť správať sa spôsobom zodpovedajúcim ich postaveniu ako zástupcov verejnosti a zákonodarcov s výnimkou oprávnenej a obhájiteľnej námietky z dôvodu svedomia.“ alebo „Poslanci musia založiť svoje konanie na zohľadnení verejného záujmu, pričom sú osobne zodpovední za predchádzanie konfliktu záujmov“. alebo „Poslanci sa musia pokúsiť si zorganizovať svoje finančné záležitosti tak, aby zamedzili vzniku konfliktu záujmov a musia prijať všetky potrebné opatrenia, aby takýto konflikt rýchlo vyriešili, a to spôsobom, ktorý je v najlepšom záujme verejnosti.“ Na druhej strane na rozdiel napr. od etického kódexu nemeckého Spolkového snemu, etický kódex írskych Poslaneckej snemovne obsahuje definíciu konfliktu záujmov. Zakotvuje, že konflikt záujmov vzniká vtedy, keď sa poslanec počas výkonu svojej funkcie zúčastňuje na rozhodovaní alebo urobí rozhodnutie s vedomím, že toto nevhodne a nečestne podporí jeho súkromný finančný záujem alebo súkromný finančný záujem inej osoby, a to priamo alebo nepriamo. Konflikt záujmov tak nevzniká vtedy, ak má poslanec z rozhodnutia prospech len ako člen spoločnosti alebo širšej skupiny osôb. Vo vzťahu k problematike darov, etický kódex uvádza, že poslanci nesmú prijať dar, ktorý by mohol nastoliť konflikt záujmov alebo ktorý by mohol narušiť čestný a nestranný výkon ich oficiálnych povinností. Etický kódex ďalej zakotvuje, že poslanci nesmú využívať neverejné informácie (utajované skutočnosti) nadobudnuté pri výkone svojej funkcie pre svoj osobný prospech.³⁸

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci Poslaneckej snemovne.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: Výbor pre záujmy poslancov (pokiaľ ide o poslanca, ktorý nie je nositeľom inej verejnej funkcie).³⁹

Subjekt oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie dokumentu: Poslanecká snemovňa na základe odporúčania Výboru pre záujmy poslancov.

Formy sankcií: upozornenie, odsúdenie konania, dočasné vylúčenie z funkcie, peňažná pokuta (zrážka z platu).⁴⁰

Špecifiká dokumentu: Etický kódex tvorí prílohu k pravidlám uplatňovania k zákonu o etike vo verejných funkciách z roku 1995 a k zákonu o štandardoch vo verejných funkciách z roku 2001. Z tohto dôvodu etický kódex priamo neobsahuje postup pri jeho porušení a

---

³⁸ Kódex správania sa: Dostupné na:

https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/committee/dail/32/committee_on_members_interests_dail_eireann/other/2012/2012-05-30_code-of-conduct-for-members-of-dail-eireann-non-officeholders_en.pdf. [cit. 01.04.2022].

³⁹ Naša úloha. Dostupné na: <https://www.oireachtas.ie/en/committees/32/members-interests-dail/our-role/>. [cit. 01.04.2022].

⁴⁰ Paragraf 28 odsek 2 zákona o etike vo verejných funkciách. Dostupné na: <https://revisedacts.lawreform.ie/eli/1995/act/22/revised/en/html>. [cit. 01.04.2022].

rovnako ani neuvádza sankcie za prípadné porušenie pravidiel v ňom stanovených. Postup pri porušení etického kódexu zakotvuje zákon o etike vo verejných funkciách. V rámci zákona o etike vo verejných funkciách z roku 1995 správanie poslancov oboch komôr parlamentu upravuje druhá časť, ktorá sa skladá z 8 článkov. Táto časť zákona upravuje najmä formu, spôsob a náležitosti podávania oznámení o funkciách, zamestnaniach a činnostiach, spôsob oznamovania rozporov medzi osobným a verejným záujmom, zriadenie výborov pre záujmy poslancov kompetentných konať vo veciach porušenia zákona o etike vo verejných funkciách a etického kódexu a postup pri porušení týchto dvoch predpisov. Druhým špecifikom etického kódexu poslancov írskej Poslaneckej snemovne je skutočnosť, že etický kódex sa vzťahuje len na poslancov, ktorý nevykonávajú inú verejnú funkciu (t. j. nie sú napr. predsedom vlády, ministrom alebo predsedom parlamentu). Správanie sa poslancov, ktorí sú zároveň aj držiteľmi iných verejných funkcií, upravuje samostatný etický kódex, ktorý je prijatý a implementovaný nezávislým orgánom tzv. Komisiou pre štandardy vo verejných funkciách.

Z procedurálneho hľadiska je etický kódex možné prijať, meniť alebo dopĺňať na základe rozhodnutia Poslaneckej snemovne, a to na návrh jej Výboru pre záujmy poslancov. Na prijatie takeéhoto uznesenia je potrebná jednoduchá väčšina (t. j. väčšina prítomných poslancov).

SENÁT

Právna forma: uznesenie senátu prijaté na základe § 10 zákona o štandardoch vo verejných funkciách z roku 2001.⁴¹

Dátum prijatia: 18. apríl 2002.

Prepojenie na iné právne normy: ústava (čl. 15 ods. 10); zákon o etike vo verejných funkciách z roku 1995 a zákon o štandardoch vo verejných funkciách z roku 2001.

Formálna štruktúra parlamentu: Etický kódex sa skladá z dvoch častí – preambuly a 11 samotných článkov, ktoré nemajú osobitné nadpisy. Dokument má 1,5 strany. Jazyk dokumentu je ceremoniálny a všeobecný, avšak obsahuje aj normatívne prvky.

Materiálna štruktúra dokumentu: Text etického kódexu Senátu je zhodný s textom etického kódexu Poslaneckej snemovne, odlišná je len preambula. Preambula stanovuje základné pravidlá a ciele etického kódexu (napr. potreba pestovania dôvery verejnosti v

---

⁴¹ Kódex správania sa poslancov Senátu (Írsko). Dostupné na: https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/committee/seanad/25/committee_on_members_interests_seanad_eireann/termsOfReference/2002/2002-04-18_code-of-conduct-for-members-of-seanad-eireann_en.pdf. [cit. 01.04.2022].

integritu senátorov, ochrana spoločenského dobra, atď.), a zároveň uvádza, že etický kódex bol prijatý podľa čl. 15 ods. 10 ústavy a v súlade s § 10 zákona o štandardoch vo verejných funkciách z roku 2001.

2.9 Litovská republika

SEIMAS

Právna forma: zákon č. X-816 o schválení, nadobudnutí účinnosti a vykonávaní Etického kódexu štátnych politikov.⁴²

Dátum prijatia: 19. september 2006, účinný od 1. októbra 2006.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, administratívne/riadiace právne normy, zákon o úprave verejných a súkromných záujmov vo verejnej službe.

Formálna štruktúra dokumentu: Etický kódex štátnych politikov vznikol na základe zákona o schválení, nadobudnutí účinnosti a vykonávaní Etického kódexu štátnych politikov. Dokument má 10 článkov, ktoré sa ďalej delia na niekoľko bodov.

Jazyk dokumentu je normatívny, jednotlivé ustanovenia obsahujú pre zodpovedné subjekty jasne formulované príkazy a zákazy. Patrí medzi rozsiahlejšie a detailnejšie etické kódexy.

Materiálna štruktúra dokumentu: Kódex sa člení tematicky na nasledujúce články:

Čl. 1 Účel a úlohy kódexu – obsahuje všeobecné ustanovenia, objasňuje zmysel a obsah etického kódexu, článok obsahuje i zásadu, podľa ktorej ostatné právne predpisy môžu určiť osobitné požiadavky pre konkrétnych štátnych politikov za predpokladu, že nebudú v rozpore s princípmi stanovenými v kódexe;

Čl. 2 Definície – vymedzenie pojmov štátni politici, kandidáti na funkciu štátnych politikov, osoby blízke týmto osobám, článok definuje pojmy súkromný život, súkromné záujmy, politické činnosti, verejné záujmy a verejný život;

Čl. 3 Uplatňovanie kódexu – článok upravuje okruh subjektov, na ktoré sa vzťahuje kódex;

---

⁴² Zákon č. X-816 o schválení, nadobudnutí účinnosti a vykonávaní Etického kódexu štátnych politikov. Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.283041/CBjjiGrELT>. [cit. 29.03.2022].

Čl. 4 Zásady správania sa štátnych politikov – upravuje 9 princípov správania sa štátnych politikov: rešpekt voči jednotlivcovi a štátu, spravodlivosť, čestnosť, transparentnosť a verejnosť, slušnosť, príkladnosť, nesebeckosť, neustrannosť a zodpovednosť;

Čl. 5 Deklarácia majetkových a finančných pomerov štátnych politikov a kandidátov do funkcie štátnych politikov;

Čl. 6 Subjekty kontrolujúce správanie štátnych politikov;

Čl. 7 Preskúvanie správania štátnych politikov – článok upravuje priebeh konania pri porušení ustanovení kódexu, najrozsiahlejší článok (14 bodov);

Čl. 8 Činnosti predsedu Komisie pre úradnú etiku – článok vymenúva povinnosti predsedu Komisie;

Čl. 9 Rozhodnutia komisie – článok obsahuje formy rozhodnutí komisie a postupy po prijatí rozhodnutia;

Čl. 10 Odvolania proti rozhodnutiam – článok upravuje možnosť napadnúť rozhodnutie komisie.

Špecifiká dokumentu: Dokument sa v porovnaní s inými obdobnými dokumentmi vzťahuje na pomerne široký okruh subjektov, nielen na poslancov parlamentu. Obsahuje detailný popis konania v prípade porušenia ustanovení kódexu (najrozsiahlejšia časť – článok 7 má 14 bodov) vrátane výslovného uvedenia procesných práv a povinností osoby, voči ktorej je vedené konanie (napr. právo byť informovaný o stave konania, právo zúčastňovať sa zasadnutí komisie, právo vyjadrovať sa k veci, apod.). Osobitosťou etického kódexu sú aj lehoty na konanie a rozhodnutie komisie. V tomto prípade vystupuje komisia ako jediný orgán kompetentný rozhodovať o porušení kódexu.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: Štátni politici – v zmysle čl. 2 ods. 1 kódexu sú to osoby volené do funkcií podľa príslušných predpisov, ako poslanci parlamentu, poslanci Európskeho parlamentu (iba vo veciach, ktoré nie sú upravené legislatívou EÚ alebo Litvy), poslanci mestského/obecného zastupiteľstva, starostovia obcí a primátori miest, tiež kandidáti na tieto funkcie vo voľbách, predsedovia a podpredsedovia parlamentných strán, členovia vlády. Nevzťahuje sa na prezidenta.⁴³

---

⁴³ Článok 2 odseky 1 a 2 a článok 3 zákona č. X-816 o schválení, nadobudnutí účinnosti a vykonávaní Etického kódexu štátnych politikov. Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.283041/CBjliGrELT>. [cit. 29.03.2022].

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: V zmysle čl. 6 kódexu sú to komisie vytvorené úradom/inštitúciou, ktorý/ktorú zastáva daný štátny politik:

- a) v parlamente a vo vláde: Komisia pre etiku a postupy;
- b) v obecných/mestských zastupiteľstvách: Komisia pre etiku, zriadená na základe rozhodnutia obecného/mestského zastupiteľstva.

Konanie vedené voči politikom, predsedom a podpredsedom politických strán, ktorí nie sú zastúpení v parlamente alebo mestskom/obecnom zastupiteľstve a ktorí neboli vymenovaní za členov vlády, vykonáva Ústredná komisia pre úradnú etiku.

Predseda Komisie pre úradnú etiku je povinný sledovať správanie sa štátnych politikov a začať konanie ex offo aj v prípade, ak sa o porušení kódexu zo strany politika dozvie z médií (vyplýva to z jeho povinností stanovených v čl. 8 kódexu).

Subjekt, oprávnený vyvodíť sankcie za porušovanie dokumentu: Vyššie uvedené komisie, a to podľa inštitúcie, ktorú reprezentuje daný štátny politik.

Konanie o prešetrení správania sa štátneho politika začína, len ak existuje jeden z nižšie uvedených dôvodov:

- a) sťažnosť, žiadosť alebo oznámenie podané fyzickou alebo právnickou osobou pre údajné porušenie spáchané štátnym politikom. Porušenie sa týka zásad stanovených v kódexe alebo v právnych predpisoch upravujúcich činnosť inštitúcie, v ktorej štátny politik zastáva úrad;
- b) zvukový záznam zverejnený v médiách o porušení zásad upravených kódexom, ktorého sa údajne dopustil štátny politik.

Formy sankcií:

- Vydanie odporúčania pre daného štátneho politika, aby konal v súlade so zásadami a požiadavkami stanovenými kódexom, zákonmi a inými právnymi predpismi upravujúcimi činnosť inštitúcie, ktorej úrad zastáva;
- odporúčenie štátnemu politikovi verejne sa ospravedlniť;
- v prípade podozrenia zo spáchania trestného činu, komisia predloží spis orgánu činnému v trestnom konaní alebo inému príslušnému orgánu.

Ak poslanec nerešpektuje odporúčanie, je možné ho na návrh komisie vylúčiť zo zasadania parlamentu. O vylúčení sa hlasuje bez rozpravy a návrh môže byť schválený jednoduchou väčšinou.⁴⁴

Spôsob uplatňovania sankcií: V podobe vydania rozhodnutia komisiou. Rozhodnutia komisie sú verejné a musia byť zverejnené v úradnom vestníku, a tiež na webovom sídle inštitúcie, ktorej úrad štátny politik zastáva.

Kódex upravuje základné zásady a požiadavky na správanie sa štátnych politikov vo verejnom živote, a tiež opatrenia, ktoré zabezpečia kontrolu výkonu funkcie politikov a zodpovednosť za porušenie ustanovení tohto kódexu. Obsahuje tak hmotnoprávne, ako i procesnoprávne ustanovenia. Na zmenu ustanovení kódexu sa vyžaduje jednoduchá väčšina členov parlamentu.

2.10 Lotyšská republika

SAEIMA

Právna forma: príloha rokovacieho poriadku Saeimu.⁴⁵

Dátum prijatia: 2. marec 2006, v znení novely z 19. januára 2012.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, iné všeobecné záväzné predpisy.

Formálna štruktúra dokumentu: Etický kódex tvorí jeden ucelený dvojstranný dokument, ktorý je integrálnou súčasťou rokovacieho poriadku. Jazyk etického kódexu je právny, no obsahuje aj prvky neutrálneho jazyka (demonštratívne vymenúva niektoré zodpovednosti poslanca). Etický kódex je štruktúrovaný dokument pozostávajúci z 23 samostatných bodov.

Materiálna štruktúra dokumentu: Etický kódex obsahuje a stanovuje princípy, pravidlá a odporúčania týkajúce sa etiky výkonu poslaneckého mandátu, ako aj správania sa poslanca vo vzťahu k ostatným poslancom a ďalším inštitúciám, orgánom verejnej správy a samosprávy, a vystupovania voči verejnosti a na verejnosti.

⁴⁴ Článok 21 rokovacieho poriadku. Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5734/asr>. [cit. 29.03.2022].

⁴⁵ Rokovací poriadok. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57517-saeimas-kartibas-rullis>. [cit. 29.03.2022].

Špecifika dokumentu: Ako špecifikum etického kódexu možno uviesť, že *expressis verbis* stanovuje a upravuje všeobecne známe skutočnosti spájané s výkonom poslanskeho mandátu:

- upravuje zovňajšok poslanca – poslanec má byť v priestoroch parlamentu primerane oblečený a upravený;
- obmedzuje pohyb poslanca na verejných miestach, ak je pod vplyvom alkoholu alebo psychotropných látok alebo je jeho vzhľad veľmi neslušný;
- prikazuje, aby sa poslanec pri svojom prednese od rečníckeho pultu zdržal okázalých gest;
- prikazuje, aby si poslanec zdokonaľoval svoj rečnícky prejav, ako aj používanie lotyšského jazyka;
- prikazuje, aby sa poslanec kontinuálne vzdelával a nadobúdal nové vedomosti o demokratickom a politickom zriadení Lotyšska, ako aj ďalších krajín.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: príslušný výbor parlamentu.⁴⁶

Formy sankcií:

- Ústne varovanie poslancovi, ktoré je zaznamenané v zápisnici z rokovania výboru;
- písomné varovanie poslancovi;
- písomné varovanie poslancovi, ktoré je prečítané počas schôdze parlamentu; rozhodnutie výboru sa zverejní v „Lotyšskom vestníku“;
- výbor môže navrhnúť parlamentu, aby zakázal poslancovi vystúpiť počas schôdze;
- výbor môže navrhnúť parlamentu, aby zakázal poslancovi vystúpiť počas jednej až šiestich schôdzí.⁴⁷

---

⁴⁶ Paragraf 179 odsek 1 bod 3 rokovacieho poriadku. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57517-saeimas-kartibas-rullis>. [cit. 29.03.2022].

Etický kódex bol prijatý relatívnou väčšinou lotyšského parlamentu ako integrálna súčasť rokovacieho poriadku Saeimu. Takouto väčšinou je možné dokument meniť a dopĺňať. Proces jeho prijatia predpokladá jeho záväznosť pre adresátov.

2.11 Luxemburské veľkovejvodstvo

POSLANECKÁ SNEMOVŇA

Právna forma: príloha⁴⁸ k rokovaciemu poriadku⁴⁹, prijaté na základe článku 178.⁵⁰

Dátum prijatia: 16. júla 2014.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok.

Formálna štruktúra dokumentu: Dokument Kódex správania pre luxemburských poslancov s ohľadom na finančné záujmy a konflikty záujmov má šesť strán a obsahuje 10 článkov.

Materiálna štruktúra dokumentu: V prvom článku sú obsiahnuté hlavné zásady: konať podľa všeobecných zásad správania sa (nezainteresovanosť, bezúhonnosť, transparentnosť, pracovitosť, čestnosť, zodpovednosť a rešpektovanie dobrého mena Poslaneckej snemovne) alebo konanie vo verejnom záujme a nezneužívanie funkcie na osobný prospech. Druhý článok upravuje povinnosti poslancov. Medzi povinnosti patrí zákaz uzatvárať zmluvy, ktoré by mohli ohroziť poslancovu nezávislosť, neprijímanie darov alebo výhod proti hlasovaniu a vykonávať mandát bezúhonne. V nasledujúcom článku sa upravuje konflikt záujmov (definícia konfliktu záujmov a nahlasovanie konfliktu). Vo štvrtom článku sa stanovuje povinnosť podávania vyhlásení o finančných záujmoch poslancov. Vyhlásenie sa delí na dve časti (pred a po ujatí sa mandátu). Prvá časť požaduje uvádzanie informácií tri roky spätne. V druhej časti sa uvádzajú príjmy a finančné záujmy v danom čase. Všetky príjmy za jeden rok sa spočítajú a následne sa zaradia do kódexom stanovených kategórií. Piaty článok upravuje pravidlá lobingu. Ďalší článok sa venuje úprave prijímania darov, podľa ktorého možno prijímať dary s hodnotu menšou ako 150

---

⁴⁷ Paragraf 179 odsek 7 rokovacieho poriadku. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57517-saeimas-kartibas-rullis>. [cit. 29.03.2022].

⁴⁸ Kódex správania pre luxemburských poslancov s ohľadom na finančné záujmy a konflikty záujmov. Dostupné na: <https://chd.lu/wps/wcm/connect/public/aa151e9a-666f-4d52-aa20-5e984e94e978/Reglement+CHD-12102021.pdf?MOD=AJPERES&ContentCache=NONE&CACHE=NONE&CVID=nNVbYeI>. [cit. 04.04.2022].

⁴⁹ Rokovací poriadok Poslaneckej snemovne. Dostupné na: <https://chd.lu/wps/wcm/connect/public/aa151e9a-666f-4d52-aa20-5e984e94e978/Reglement+CHD-12102021.pdf?MOD=AJPERES&ContentCache=NONE&CACHE=NONE&CVID=nNVbYeI>. [cit. 04.04.2022].

⁵⁰ Článok 178 rokovacieho poriadku Poslaneckej snemovne. Dostupné na: <https://chd.lu/wps/wcm/connect/public/aa151e9a-666f-4d52-aa20-5e984e94e978/Reglement+CHD-12102021.pdf?MOD=AJPERES&ContentCache=NONE&CACHE=NONE&CVID=nNVbYeI>. [cit. 04.04.2022].

EUR. Dary poskytnuté pri reprezentácii parlamentu sa nahlasujú parlamentu. Článkom 7 sa zriaďuje poradný výbor pre správanie poslancov. Výbor má troch členov a sú vyberaní mimo parlamentu. Výbor poskytuje v prípade potreby dôverné usmernenia poslancom, na ktoré sa poslanec môže spoliehať. Poradný výbor môže na žiadosť predsedu podávať odporúčania v konkrétnych prípadoch porušenia kódexu a navrhovať opatrenia. Nasledujúci článok upravuje postupy v prípade porušenia kódexu. Každý môže namietať nezrovnalosti vo vyhlásení. Podanie preskúma výbor. Ak sa zistí porušenie, prijme sa sankcia. Upravená je aj možnosť podať odvolanie voči rozhodnutiu výboru. O odvolaní voči rozhodnutiu predsedu rozhoduje rada predsedov.

Špecifiká dokumentu: poradný výbor pre správanie poslancov, dvojstupňové konanie.

Cielové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: poradný výbor pre správanie poslancov a predseda.

Subjekt, oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie dokumentu: predseda alebo rada predsedov.

Formy sankcií: napomenutie, pokarhanie so zápisom do zápisnice alebo pokarhanie s vylúčením poslanca podľa § 52 rokovacieho poriadku. Sankcie (okrem napomenutia) sa zverejňujú. Ak činy naplňajú skutkovú podstatu trestného činu, vec sa postupuje prokuratúre.

2.12 Maltská republika

SNEMOVŇA REPREZENTANTOV

Právna forma: súčasť zákona o štandardoch vo verejnom živote.⁵¹

Dátum prijatia: 30. júna 1995.⁵²

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, zákon o štandardoch vo verejnom živote.

⁵¹ Zákon o štandardoch vo verejnom živote. Dostupné na: <https://legislation.mt/eli/cap/570/20210409/eng>. [cit. 03.04.2022].

⁵² Etický kódex poslanca parlamentu. Dostupné na: <https://www.parlament.mt/en/menues/about-parliament/code-of-ethics/members-of-parliament/>. [cit. 03.04.2022].

Formálna štruktúra dokumentu: Etický kódex má približne 2 strany a obsahuje šesť bodov. Jazyk je právny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Prvý bod kódexu sa zameriava najmä na ochranu dobrého mena parlamentu, keď stanovuje, že poslanec sa má správať s ohľadom na postavenie a dôstojnosť parlamentu. Ďalší bod stanovuje, že poslanec má dodržiavať pravidlá parlamentu (rokovací poriadok, uznesenia) po formálnej aj materiálnej stránke. Tretí bod obmedzuje možnosti iných príjmov poslanca za výkon jeho mandátu než je jeho poslanskejší plat. Nasledujúci bod stanovuje, že poslanec pri výkone mandátu nepoužije nevhodné ovplyvňovanie, vyhrážky alebo neprimeraný nátlak. Piaty bod v prvom odseku vytvára register, kde poslanec každoročne nahlasuje: iné zamestnanie, nehnuteľnosti (vrátane nehnuteľností manžela/manželky, ak existuje bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, a nepľnoletých detí), podiely v spoločnostiach a peňažné vklady, a iné funkcie v obchodných spoločnostiach, združeniach, radách, družstvách alebo iných skupinách, aj ak je členstvo dobrovoľné. Druhý odsek piateho bodu stanovuje povinnosti poslanca (nahlásenie konfliktu záujmov, zákaz prijatia darov od osôb, ktoré majú priamy alebo nepriamy záujem na legislatíve prerokovávanej v parlamente, zákaz prijať odplatu za prednášku, knihu alebo iný písomný prejav, ktorá by presahovala bežnú odplatu za uvedené úkony, uvedenie zahraničnej cesty financovanej osobou, ktorá má priamy alebo nepriamy záujem na legislatíve prerokovávanej parlamentom, nahlásenie akéhokoľvek pokusu o korupciu alebo iné ovplyvňovanie). Posledný bod stanovuje zákaz zneužívať funkciu na osobný prospech.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: komisár pre štandardý vo verejnom živote.⁵³

Subjekt, oprávnený vyvodit' sankcie za porušovanie dokumentu: výbor pre štandardý vo verejnom živote (predseda parlamentu ako predseda výboru, dvaja nominanti predsedu vlády a dvaja nominanti predsedu najsilnejšej opozičnej strany – *Leader of the Opposition*, predseda parlamentu hlasuje iba, ak nastane rovnosť hlasov) a parlament.⁵⁴

Formy sankcií: odporúčanie parlamentu, aby nariadil poslancovi napraviť predmetné porušenie, písomné ospravedlnenie sa výboru, ospravedlnenie sa v parlamente, požadovať

---

⁵³ Paragraf 13 zákona o štandardoch vo verejnom živote. Dostupné na: <https://legislation.mt/eli/cap/570/20210409/eng>. [cit. 01.04.2022].

⁵⁴ Paragraf 26 zákona o štandardoch vo verejnom živote. Dostupné na: <https://legislation.mt/eli/cap/570/20210409/eng>. [cit. 01.04.2022].

vrátenie alebo splatenie nesprávne použitých zdrojov, odporučiť parlamentu, aby prijal iné opatrenia, ktoré bude považovať za vhodné.⁵⁵

2.13 Poľská republika

SEJM

Právna forma: uznesenie schválené Sejmom.⁵⁶

Dátum prijatia: 17. júla 1998.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, zákon o výkone mandátu poslanca Sejmu alebo člena Senátu.

Formálna štruktúra dokumentu: Dokument Zásady poslaneckej etiky má necelé dve strany a obsahuje 8 článkov, ktoré nemajú svoje osobitné nadpisy. Jazyk tohto dokumentu sa líši od jazyka použitého v zákonoch. Formulácia jednotlivých článkov má charakter odporúčaní, čo vyjadrujú slová „mal/a by“.

Materiálna štruktúra dokumentu: Dokument obsahuje 5 základných princípov vymedzených v článku 2 a následne špecifikovaných v článkoch 3 až 7. Ide o princípy: nestrannosť, otvorenosť, objektivita, zachovávanie dobrého mena Sejmu a povinnosť zodpovedať sa za svoje konanie. Článok 1 obsahuje záväzok poslanca rešpektovať právny poriadok štátu, ako aj etické princípy. Posledný článok obsahuje odkaz na rokovací poriadok Sejmu pri porušení Zásad poslaneckej etiky.

Špecifiká dokumentu: Etický výbor poslancov koná z vlastnej iniciatívy. Dokument sa vzťahuje len na poslancov dolnej komory parlamentu.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci Sejmu.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: Etický výbor poslancov, predseda Sejmu, vedenie Sejmu – odvolací orgán.

Subjekt, oprávnený vyvodit' sankcie za porušovanie dokumentu: vedenie Sejmu, Etický výbor poslancov.

⁵⁵ Paragraf 28 písm. d) zákona o štandardoch vo verejnom živote. Dostupné na:

<https://legislation.mt/eli/cap/570/20210409/eng>. [cit. 01.04.2022].

⁵⁶ Uznesenie Sejmu zo 17. júla 1998. Dostupné na:

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP19980240338/T/M9980338.pdf>. [cit. 01.04.2022].

Formy sankcií: Dokument ich bližšie nešpecifikuje, odvoláva sa na rokovací poriadok Sejmu. V zmysle článku 147 rokovacieho poriadku ide o:

- dohovor,
- napomenutie,
- pokarhanie.

Rozhodnutia prijíma výbor. Poslanec sa môže odvolať.

Spôsob uplatňovania sankcií: Etický výbor poslancov môže v zmysle čl. 147 rokovacieho poriadku Sejmu poslancom dohovoriť, napomenúť ich alebo poslancov pokarhať. Uznesenia výboru sú publikované. Uznesenie o napomenutí alebo pokarhaní poslanca musia byť prijaté absolútnou väčšinou členov výboru. Voči uzneseniu výboru sa môže poslanec odvolať. Odvolanie má vo vzťahu k uverejneniu sankcie odkladný účinok. Odvolanie sa podáva predsedovi výboru, ktorý ho prezentuje vedeniu Sejmu, pričom priloží materiály z rokovania výboru. Vedenie Sejmu si môže vyžiadať stanovisko strany alebo poslaneckého klubu, ku ktorému poslanec patrí.

2.14 Portugalská republika

REPUBLIKOVÉ ZHROMAŽDENIE

Právna forma: uznesenie parlamentu.⁵⁷

Dátum prijatia: 2019.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, štatút poslancov, režim výkonu funkcií politickými funkcionármi a vysokými verejnými funkcionármi.

Formálna štruktúra dokumentu: Etický kódex má 4 strany a obsahuje 12 článkov, ktoré majú svoje osobitné nadpisy. Jazyk dokumentu je normatívny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Etický kódex začína určením účelu a pôsobnosti predpisu. Nasledujúci článok sa venuje všeobecným princípom (sloboda, nezávislosť, presadzovanie verejného záujmu, transparentnosť a politická zodpovednosť). Článok 3 stanovuje, že poslanec sleduje verejný záujem a záujmy občanov, ktorých zastupuje. Nesmie získavať priame alebo nepriame výhody pre seba alebo tretie strany na základe svojej funkcie. Podľa článku 4 má poslanec vykonávať svoj mandát slobodne v zmysle ústavy a zákona v súlade so sľubmi, ktoré dal voličom. Poslanci taktiež majú prejavovať zdvorilosť

⁵⁷ Kódex správania sa. Dostupné na: <https://dre.pt/application/file/a/124879149>. [cit. 01.04.2022].

voči ostatným poslancom a iným verejným funkcionárom. Počas funkčného obdobia sa poslanci zaväzujú získavať informácie a poznatky potrebné pre výkon ich funkcie.

Článok 7 upravuje politickú zodpovednosť poslancov. Poslanec taktiež musí dodržiavať ohlasovaciu povinnosť ustanovenú v zákone, s uvedením akýchkoľvek súkromných záujmov, ktoré môžu mať vplyv na presadzovanie verejného záujmu, a prijať kroky potrebné na vyriešenie akýchkoľvek konfliktov medzi nimi s cieľom ochrany verejného záujmu. Povinnosti poslanca sú zhrnuté v článku 9 (napr. účasť na činnosti parlamentu, ohlasovanie záujmov, odmietanie darov a výhod, ktoré by mali ovplyvňovať hlasovanie poslanca, hospodárnosť, mlčanlivosť a iné).

Najzrosiahlejším článkom je článok 10, ktorý sa venuje darom. Stanovuje, že poslanci sa zdržia prijatia takých darov, ktoré by mohli mať vplyv na ich nezávislý výkon mandátu (dary s hodnotou nad 150 EUR, aj súhrnnou hodnotou). Výnimkou je, ak sú dôvodné pochybnosti o hodnote daru alebo ak by jeho neprijatie mohlo byť považované za nedostatok rešpektu voči darcovi, najmä v kontexte medziinštitucionálnych vzťahov medzi orgánmi štátov a parlamentmi. Dary sa odovzdávajú generálnemu sekretariátu, ktorý rozhodne o spôsobe naloženia s darmi. Pravidlá určuje výbor parlamentu, do úvahy berie najmä hodnotu daru, jeho pomínutelnosť a či sú iba symbolické. Dary, ktoré si poslanec nemôže ponechať sa odovzdávajú generálnemu sekretariátu (následne múzeu, parlamentnému historickému archívu alebo knižnici parlamentu, ak je to odôvodnené dedičstvom daru alebo kultúrnym významom alebo jeho významom pre históriu parlamentnej činnosti) alebo iným verejným orgánom a neziskovým inštitúciám so sociálnym, vzdelávacím alebo kultúrnym poslaním. Kódex sa venuje aj prijímaniu pohostenia, podrobnosti sú upravené zákonom. Ak má poslanec pochybnosti, či môže prijať pohostenie, môže sa obrátiť na parlamentný výbor.

Posledný dvanásť článok sa venuje implementácii kódexu. Vykonáva ju výbor parlamentu pre transparentnosť a štatút poslancov. Má právomoc viesť vyšetrovanie z vlastnej iniciatívy, na návrh poslanca alebo na základe rozhodnutia predsedu parlamentu. Výbor môže vydávať všeobecné stanoviská alebo odporúčania, môže pripravovať každoročnú správu o plnení kódexu a ďalšej činnosti výboru.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: výbor.

Formy sankcií: nie sú upravené.

2.15 Rakúska republika

OBE KOMORY

Právna forma: kompilácia existujúcich zákonných povinností, v podstate vypracovaná príručka, spoločná pre obe komory parlamentu.⁵⁸

Dátum prijatia: 13. januára 2021.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, viaceré právne predpisy vzťahujúce sa na poslancov.

Formálna štruktúra dokumentu: Kódex má 78 strán a obsahuje preambulu, základné zásady, predslovy predsedov oboch komôr. Následne obsahuje osem častí, ktoré sa venujú partikulárnym témam (napr. mlčanlivosť, dary, imunita, inkompatibilita, lobing a iné). Súčasťou dokumentu sú aj dve prílohy. Jazyk dokumentu je normatívny, nakoľko ide o výňatky zo zákonov.

Materiálna štruktúra dokumentu: Preambula do veľkej miery upresňuje účel celého dokumentu (filozoficky aj prakticky). Následne sú tu vymenované niektoré základné zásady (všeobecný záujem/nezištnosť, nezávislosť/integrita, objektivita, zodpovednosť, otvorenosť/transparentnosť, úprimnosť, príkladnosť a iné). Prvá časť sa venuje všeobecným pravidlám správania sa. Cituje ustanovenia z rokovacích poriadkov (napr. sľub, povinnosť účasti na rokovaní, hlasovanie, námietka, verbálny prejav a iné). Druhá časť je zameraná na voliteľnosť a stratu mandátu. Cituje sa z ústavy, volebného poriadku a rokovacích poriadkov. V tretej časti sú obsiahnuté povinnosti týkajúce sa dôvernosti (zachovávanie mlčanlivosti). Cituje sa najmä z rokovacích poriadkov (aj osobitného rokovacieho poriadku – vyšetrovacie výbory), zákona o regulácii informácií a informačnej vyhlášky. Štvrtá časť obsahuje ustanovenia o nezlučiteľnosti. Ustanovenia pochádzajú najmä z ústavy a zákona o nezlučiteľnosti a transparentnosti. Piata časť sa venuje imunitě. Výňatky pochádzajú najmä z ústavy, rokovacích poriadkov, trestného zákona a zákona o regulácii informácií. V ďalšej časti sú ustanovenia týkajúce sa lobingu. Cituje sa zákon o nezlučiteľnosti a transparentnosti a zákon o lobingu a zastupovaní záujmov. V siedmej časti sú obsiahnuté predpisy týkajúce sa prijímania darov. Cituje sa z trestného zákona a zákona o politických stranách. Posledná časť sa venuje vyšetrovacím komisiám. Ustanovenia sú z rokovacieho poriadku vyšetrovacích výborov. Príloha 1 obsahuje praktickú príručku pre poslancov týkajúcu sa ich oznamovacej povinnosti. Príručka rozvíja zákonné povinnosti (istá obdoba komentára

⁵⁸ Pravidlá správania sa pre poslancov Národnej rady a poslancov Spolkovej rady. Dostupné na: https://www.parlament.gv.at/ZUSD/PDF/Verhaltensregeln_und_Praxisleitfaden_fuer_ParlamentarierInnen_NEU_BE.pdf. [cit. 29.03.2022].

k právnemu predpisu) a uvádza bližšie podrobnosti a príklady. Zdôrazňuje aj skutočnosti, ktoré je dôležité neopomenúť. Príloha 2 obsahuje zbierku príkladov prijímania darov.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci oboch komôr.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: v závislosti od predmetného ustanovenia.

Subjekt oprávnený vyvolať sankcie za porušovanie dokumentu: v závislosti od porušeného ustanovenia.

Formy sankcií: v závislosti od porušeného ustanovenia.

Špecifiká dokumentu: Kódex je v podstate kompiláciou všetkých povinností poslancov, ktoré zhromažďuje na jednom mieste.

2.16 Rumunská republika

OBE KOMORY

Právna forma: uznesenie parlamentu.⁵⁹

Dátum prijatia: 11. októbra 2017.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, viaceré právne predpisy upravujúce boj proti korupcii a otázky transparentnosti.

Formálna štruktúra dokumentu: Etický kódex má 4 strany a obsahuje 10 článkov. Jazyk dokumentu je normatívny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Etický kódex upravuje v prvom článku všeobecné zásady (čestnosť, transparentnosť, morálna bezúhonnosť, rešpektovanie delenia moci a iné). Ďalšie články niektoré zo zásad rozvíjajú. Upravená je nezávislosť poslanca a z toho plynúci zákaz imperatívneho mandátu. Poslanci nesmú uzatvárať dohody, ktoré by podmieňovali ich hlasovanie finančnou výhodou. Poslanci musia byť pri výkone mandátu objektívni. Majú konať kompetentne a spravodlivo. Rovnako majú povinnosť vykonávať svoj mandát transparentne, byť v kontakte s občanmi a informovať ich o svojej činnosti.

Poslanci sú povinní hlásiť akékoľvek osobné záujmy, ktoré by mohli ovplyvniť ich verejné konanie. Etický kódex reguluje aj správanie poslancov, najmä ich vyjadrovanie

---

⁵⁹ Etický kódex pre poslancov a senátorov. Dostupné na: http://www.cdep.ro/pdfs/tab_acte/PHP_32_2017.pdf. [cit. 29.03.2022].

a spôsob obliekania. V článku 8 sa upriamuje pozornosť na podávanie priznaní a oznámení, ktoré sú podrobne upravené v osobitných zákonoch.

Deviaty a desiaty článok upravujú postup v prípade porušenia ustanovení kódexu. Oznámiť ho môže poslanec alebo senátor. Komisia vypracuje správu do 30 dní od podania sťažnosti. Ak sa zistia porušenia, tak navrhne sankcie.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: členovia oboch komôr.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: výbor pre právne záležitosti, disciplínu a imunity.

Subjekt oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie dokumentu: podľa druhu sankcie to môže byť predsedajúci, plénum, výbor.⁶⁰

Formy sankcií: podľa toho, aké ustanovenie bolo porušené, je možné udeliť ústne upozornenie, napomenutie, odňatie slova, vykázanie z miestnosti počas rokovania a písomné upozornenie.⁶¹

Špecifiká dokumentu: Etický kódex bol prijatý spoločne oboma komorami parlamentu.

2.17 Slovinská republika

ŠTÁTNE ZHROMAŽDENIE

Právna forma: rozhodnutie Rady predsedu.⁶²

Dátum prijatia: 12. júna 2020.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, administratívne/riadiace predpisy, trestný zákon, zákon na ochranu a prevenciu korupcie.

Formálna štruktúra dokumentu: Dokument má 5 strán, pričom sa člení na štyri časti: Všeobecné ustanovenia (3 články), Etické zásady (6 článkov), Porušenie kódexu (1 článok) a

⁶⁰ Článok 53 zákona o postavení poslancov a senátorov. Dostupné na: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/71194>. [cit. 29.03.2022].

⁶¹ Článok 52 zákona o postavení poslancov a senátorov. Dostupné na: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/71194>. [cit. 29.03.2022].

⁶² Etický kódex poslancov Štátneho zhromaždenia Slovenskej republiky. Dostupné na: https://www.dz-rs.si/wps/portal/en/Home/AboutNA/PoliticalSystem/CodeEthics!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziVsy9Hb283Q0N3E3dLOWCO7z9g7w8nNxDncz1w8EKnPyCTD3BCrycTAwCjf19nYLMgwwNA030o4jRj0cBSL8BDuBooF-QGxoKAP2akycl/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nOSEh/. [cit. 01.04.2022].

Prechodné a záverečné ustanovenia (2 články). Etický kódex je v zásade stručný, obsahuje 12 článkov. Jazyk dokumentu je normatívny.

Materiálna štruktúra dokumentu: V úvode sa nachádzajú všeobecné ustanovenia upravujúce o. i. odovzdanie textu kódexu každému poslancovi po jeho zvolení.

Druhá časť obsahuje výpočet etických princípov (reputácia a integrita, lojalita, spravodlivosť a férovosť, zodpovednosť, dôstojnosť a rešpekt) aj s ich bližším popisom. Poslanci majú konať spôsobom, ktorý nepoškodí dobré meno Slovinska a Štátneho zhromaždenia a funkcie poslanca. Poslanec má byť lojálny krajine a právnomu režimu, zároveň má konať vo verejnom záujme. Poslanci neprijímajú žiadne platby, dary alebo iné benefity, ktoré by mohli ovplyvniť ich rozhodnutia. Poslanci plnia svoje povinnosti profesionálne, svedomito a zodpovedne. Poslanci konajú korektne, úctivo, tolerantne a nediskriminačne. Zaujímavosťou je ustanovenie, ktoré stanovuje, že vrcholní funkcionári sú príkladom rešpektovania a podpory etických zásad.

Neetické konanie poslanca alebo porušenie kódexu je prerokované Radou predsedu na neverejnom zasadnutí. Návrh na rokovanie o možnom porušení môže podať predseda alebo podpredseda Štátneho zhromaždenia. Rada predsedu vyhodnotí možné porušenie, a ak dospeje k záveru, že k porušeniu došlo, môže uložiť sankcie.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci Štátneho zhromaždenia.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: Rada predsedu.⁶³

Subjekt, oprávnený vyvodíť sankcie za porušovanie dokumentu: Rada predsedu (ak je uloženie sankcie podporované predsedami poslaneckých klubov, ktorí zastupujú aspoň dve tretiny všetkých poslancov).

Formy sankcií:

- Menšie porušenie - neverejné pokarhanie;
- vážne porušenie - verejné pokarhanie (uverejnené na webovom sídle Štátneho zhromaždenia);
- opakované vážne porušenie - verejné pokarhanie (uverejnené na webovom sídle Štátneho zhromaždenia) a vyhlásenie o porušení na ďalšej schôdzi.

---

⁶³ Skladá sa z predsedu a podpredsedov Štátneho zhromaždenia, predsedov poslaneckých klubov a zástupcov národnostných menšín. Pozri článok 21 odsek 2 rokovacieho poriadku Štátneho zhromaždenia. Dostupné na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=POSL34>. [cit. 01.04.2022].

ŠTÁTNA RADA

Právna forma: Etický kódex bol prijatý na základe ustanovenia článkov 8 a 67 rokovacieho poriadku Štátnej rady.⁶⁴

Dátum prijatia: 18. marca 2015, zmena 03. júla 2019.⁶⁵

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, administratívne/riadiace predpisy, trestný zákon, zákon na ochranu a prevenciu korupcie.

Formálna štruktúra dokumentu: Dokument má 3 strany, pričom sa člení na tri časti: Všeobecné ustanovenia (2 články), Etické zásady (11 článkov) a Prechodné a záverečné ustanovenia (1 článok). Etický kódex je v zásade stručný, obsahuje 14 článkov. Jazyk tohto dokumentu sa javí ako normatívny.

Materiálna štruktúra dokumentu: V druhej časti dokumentu sú obsiahnuté etické princípy, a to ochrana dobrej povesti, lojalita, dôstojnosť, zodpovednosť, hospodárnosť, zákaz zneužitia funkcie, článok upravujúci vzájomné vzťahy a článok upravujúci správanie sa poslancov v Štátnej rade.

Špecifiká dokumentu: absencia sankčných mechanizmov v dokumente (Etický kódex sa obmedzuje len na konštatovanie, že porušenie rokovacieho poriadku a ďalších predpisov Štátnej rady je neprípustné).

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: členovia Štátnej rady.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: nie je stanovené.

Subjekt, oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie dokumentu: Dokument neurčuje subjekt oprávnený vyvodiť sankcie za porušenie ustanovení Etického kódexu.

Formy sankcií: dokument neobsahuje žiadne sankčné mechanizmy.

2.18 Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska

SNEMOVŇA LUDU

Právna forma: uznesenie snemovne.⁶⁶

⁶⁴ Etický kódex štátnych radcov Štátnej rady Slovenskej republiky. Dostupné na: http://www.ds-rs.si/sites/default/files/dokumenty/eticni_kodeks_drzavnega_sveta_republike_slovenije.pdf. [cit. 01.04.2022].

⁶⁵ Novela Etického kódexu štátnych radcov Štátnej rady Slovenskej republiky. Dostupné na: http://www.ds-rs.si/sites/default/files/dokumenty/6ds-20_sklep_k_predlogu_dopolnitve_p.pdf. [cit. 01.04.2022].

Dátum prijatia: marec 2012, revidované v marci 2015 a v júli 2018.

Formálna štruktúra dokumentu: Dokument má aj s prílohami 58 strán. Obsahuje dva základné dokumenty: samotný Kódex správania sa (4 strany) a Príručku k pravidlám, vzťahujúcim sa ku Kódexu správania sa poslancov. Jazyk kódexu je formálny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Kódex správania sa má 21 článkov rozdelených do 6 častí: Účel kódexu, Rozsah úpravy kódexu, Povinnosti poslancov, Všeobecné princípy kódexu, Pravidlá správania sa a Kontrola dodržiavania kódexu.

Príručka kódexu má 32 strán a je rozdelená do 4 kapitol:

1. Registrácia finančných záujmov poslancov
2. Deklarácia záujmov poslancov
3. Lobing za odmenu (protihodnotu)
4. Vyšetrovanie porušovania kódexu.

Dokument obsahuje ako prílohu predošlé uznesenia týkajúce sa ustanovení kódexu.

Špecifiká dokumentu: Dokument obsahuje podrobnú Príručku ku kódexu, ktorá podrobnejšie upravuje niektoré inštitúty obsiahnuté v samotnom kódexe.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci dolnej komory parlamentu.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: parlamentný komisár pre štandardy a výbor pre štandardy.

Subjekt, oprávnený vyvodit' sankcie za porušovanie dokumentu: Dolná komora.

Kódex správania sa stanovuje povinnosti poslancov ako členov parlamentu a je postavený na súbore pravidiel. Tieto povinnosti sú doplnkové k procedurálnym a iným pravidlám snemovne.

Parlamentný komisár pre štandardy reviduje kódex a príručku ku kódexu raz za volebné obdobie.

---

⁶⁶ Kódex správania sa Dolnej komory parlamentu Spojeného kráľovstva. Dostupné na: <https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmcode/1882/188201.htm>. [cit. 04.04.2022].

Medzi základné povinnosti poslancov uložené kódexom patrí čestnosť, poctivosť a oddanosť jej kráľovskej výsosti. Ďalej je to povinnosť pridržiavať sa zákonov, konať v záujme národa a voličov, správať sa vždy v zhode s dôverou verejnosti, ktorá im bola uložená a konať čestne a bezúhonne, aj vo vzťahu k využívaniu verejných zdrojov. Medzi siedmimi všeobecnými princípmi správania sa stanovenými kódexom sú: nesebeckosť, čestnosť, objektívnosť, zodpovednosť, otvorenosť, poctivosť a vodcovstvo (podobne ako v kódexe Snemovne lordov). V ďalšej časti sa nachádzajú konkrétne ustanovenia ohľadom pravidiel správania sa poslancov, a to: pri svojom konaní vždy prihliadať na verejný záujem a konať v súlade s ním, vyhýbať sa konfliktom medzi osobným a verejným záujmom, nevystupovať v žiadnom konaní v snemovni ako platený obhajca, neprijímať úplatky, poplatky, kompenzácie, odmeny v súvislosti s podporou, alebo odmietnutím určitého návrhu zákona, alebo inej parlamentnej iniciatívy, svedomito plniť požiadavky snemovne ohľadom registrácie v Registri finančných záujmov poslancov, nezneužívať dôverné informácie na získanie finančného prospechu, niesť osobnú zodpovednosť a zúčtovateľnosť za využívanie všetkých svojich výdavkov, náhrad, možností, služieb, poskytovaných z verejných zdrojov a nepodnikať činnosti, ktoré by mohli poškodiť reputáciu a integritu snemovne a jej členov.

Posledná časť kódexu sa zaoberá jeho presadzovaním a vymáhaním. Táto záležitosť patrí do agendy Výboru pre štandardy a parlamentného komisára pre štandardy, ktorý koná v rámci rokovacieho poriadku snemovne. Komisár môže vyšetřovať určitú špecifickú záležitosť v súvislosti s dodržiavaním kódexu a poslanci sú povinní poskytnúť súčinnosť pri takomto vyšetřovaní. Poslanec nesmie lobiť niektorého člena výboru vo veci súvisiacej s údajným porušením kódexu s cieľom ovplyvniť rozhodnutie tohto člena výboru. Výbor posudzuje správu komisára a svoje závery a odporúčania podáva snemovni. Snemovňa môže uložiť sankcie poslancovi, ak to uzná za nevyhnutné.

Príručka ku kódexu definuje detaily jednotlivých povinností poslancov, najmä v oblasti deklarovania ich finančných záujmov a reštrikcií v oblasti lobingu za odmenu. Taktiež bližšie popisuje proces prešetřovania sťažností proti porušovaniu kódexu.

SNEMOVŇA LORDOV

Právna forma: uznesenie Snemovne lordov.⁶⁷

Dátum prijatia: 2001, veľká novelizácia v roku 2010, nasledovalo viacero zmien, posledné z júla 2020.

---

⁶⁷ Kódex správania sa Hornej komory parlamentu Spojeného kráľovstva. Dostupné na: <https://www.parliament.uk/globalassets/documents/lords-commissioner-for-standards/hl-code-of-conduct.pdf>. [cit. 04.04.2022].

Prepojenie na iné právne normy: rokovací poriadok, administratívne/manažérske právne normy, trestný zákon.

Formálna štruktúra dokumentu: Materiál sa skladá z troch častí – Kódex správania sa Snemovne lordov, Príručka ku Kódexu správania sa a Kódex správania sa zamestnancov Snemovne lordov. Celková dĺžka materiálu je 55 strán. Jazyk kódexu je formálny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Samotný Kódex správania sa členov Snemovne lordov má 28 článkov, z toho Úvod predstavuje 5 článkov, Všeobecné princípy 5 článkov, Pravidlá správania sa 9 článkov, Vynútiteľnosť Kódexu správania sa 6 článkov a Odporúčania a zhrnutie 3 články.

Príručka ku Kódexu správania sa obsahuje tieto základné časti: Úvod (5 článkov); Všeobecné princípy a pravidlá správania sa, ktoré sa ešte delia na podkapitoly – Osobná časť (4 články), Všeobecné princípy správania sa (2 články), Účasť na parlamentných rokovaníach (3 články), Finančný prospech a parlamentný vplyv (9 článkov), „Platená obhajoba“ (8 článkov), Smernice na zaobchádzanie s lobistami (4 články), Priznanie záujmov (11 článkov), Význam záujmov, ktoré majú byť priznávané (4 články), Zverejnenie registra (2 články), Kategórie registrovaných záujmov (spolu 38 článkov) – vedúca pozícia, odmeňované zamestnania, poradenstvo v oblasti verejnej správy a služieb klientom, vlastníctvo akcií, pôda a majetok, sponzoring, návštevy v zámorí, dary, výhody a prijímanie pohostinnosti, rôzne finančné záujmy, nefinančné záujmy, Deklarácia záujmov (3 články), Rozdiely medzi deklaráciou a registrovaním (3 články), Formy deklarácie (4 články), Potenciál budúcich záujmov (1 článok), Deklarácia nefinančných záujmov (1 článok), Výberové výbory (3 články), Písomné upozornenia (5 článkov), Finančná podpora (1 článok), Využívanie zariadení a služieb (1 článok), Šikanovanie, obťažovanie a sexuálne zneužitie (4 články), Poslanci a ich zamestnanci (1 článok), Vynútiteľnosť (1 článok), Komisar pre štandardy Snemovne lordov (1 článok), Vznášanie sťažností (4 články), Predbežné hodnotenie (9 článkov), Anonymita (3 články), Vyšetrovanie: procedurálne záruky (6 článkov), Parlamentné výsady (2 články), Vyšetrovanie: priebeh (10 článkov), Hodnotenie dôkazov (4 články), Sankcie (2 články), Rozhodovanie Podvýboru pre správania sa lordov (2 články), Odvolanie (2 články), Správa parlamentu (5 článkov), Dodržiavanie sankcií (1 článok), Správa snemovni 4 články), Zadržanie poslanca (5 článkov).

Kódex správania sa zamestnancov Snemovne lordov obsahuje 23 článkov a je rozdelený do nasledujúcich častí: Všeobecné princípy, Registrácia záujmov, Lobing, Utajované informácie, Kódex správania a Vynútiteľnosť.

Špecifiká dokumentu: Dokument obsahuje aj podrobnú príručku jeho uplatňovania a osobitnú časť, vzťahujúcu sa k správaniu sa zamestnancov Snemovne lordov.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: lordi, zamestnanci snemovne.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: výbor pre správanie sa a komisár pre štandardy.

Subjekt, oprávnený vyvolať sankcie za porušovanie dokumentu: výbor pre správanie sa, plenárne zasadnutie hornej komory, komisár pre štandardy.

Formy sankcií:

- Absolvovanie školenia, počas ktorého má poslanec isté obmedzenia týkajúce sa prístupu k zariadeniam a službám snemovne;
- ospravedlnenie;
- suspendovanie;
- odmietnutie finančnej podpory alebo odmietnutie prístupu k zariadeniam a službám snemovne po určitú dobu;
- vylúčenie.

Prípady uplatnenia sankcií: napr. v decembri 2013 boli dvaja lordi suspendovaní na 6 mesiacov, respektíve 4 mesiace (druhý z nich) za porušenie kódexu.

Cieľom Kódexu správania sa členov Snemovne lordov je:

- a) poskytnúť členom snemovne štandardy správania sa, ktoré sa od nich očakáva v súvislosti s plnením ich parlamentných povinností; kódex sa netýka plnenia ich iných povinností, nesúvisiacich s parlamentom;
- b) posilniť otvorenosť a zodpovednosť parlamentu, nevyhnutných pre posilnenie dôvery v parlament. Členovia snemovne sa pri skladaní svojho sľubu zaväzujú pridržať sa tohto kódexu pri svojej poslanskej práci.

Kódex obsahuje všeobecné princípy, ako sú čestnosť, vernosť kráľovnej, sledovanie verejných záujmov, vyhýbanie sa konfliktu záujmov a pod. Kódex stanovuje sedem základných princípov správania sa, identifikovaných Výborom pre štandardy vo verejnom živote: nezištnosť, poctivosť, objektívnosť, zodpovednosť, otvorenosť, čestnosť a vodcovstvo.

Medzi základné povinnosti člena snemovne patria:

- a) registrovať všetky relevantné záujmy v registri záujmov lordov, aby bolo zrejmé, ktoré záujmy by mohli odôvodnene ovplyvňovať ich parlamentné aktivity;

- b) uviesť pri debatách v snemovni, alebo komunikácii s ministrami, alebo štátnymi úradníkmi, všetky záujmy, ktoré sú relevantné v kontexte debaty, alebo k predmetu diskusie;
- c) konať v súlade so všetkými pravidlami snemovne s ohľadom na finančnú podporu jej členov a zariadenia snemovne.

Ďalej sa tu uvádzajú niektoré ďalšie konkrétne príklady nezlučiteľnosti výkonu určitých funkcií a záujmov členov snemovne s výkonom ich poslanskej funkcie.

Čo sa týka vymožitelnosti dodržiavania kódexu, komisár pre štandardy je menovaný na preskúvanie porušovania ustanovení kódexu. Po skončení vyšetrovania napíše komisár správu o výsledkoch svojho vyšetrovania. Ak sa zistí, že kódex nebol porušený, alebo ak dôjde k dohode medzi poslancom a komisárom o nápravnom opatrení, správa o tom sa podáva Výboru pre správanie sa. Ak sa zistí porušenie kódexu zo strany poslanca, správa komisára sa posielajú Výboru pre správanie sa lordov. Komisár navrhne disciplinárne sankcie Výboru pre správanie sa. Dotknutý poslanec sa môže odvolať proti výsledkom komisára aj proti navrhovaným sankciám na Výbor pre správanie sa. Výbor predkladá svoje závery a odporúčania snemovni. Konečné rozhodnutie v najväznejších veciach je na snemovni.

Register spravuje Výbor pre správanie sa lordov. Výbor pravidelne posudzuje kódex správania sa a výsledky tohto posudzovania spolu so svojimi odporúčaniami predkladá snemovni.

Príručka kódexu správania sa obsahuje podrobnejšie vysvetlenie a konkretizáciu jednotlivých pravidiel, stanovených kódexom. Zaoberá sa podrobne najmä registráciou záujmov členov snemovne, priznaním ich majetkových pomerov, vlastníctva akcií, účasti na riadení firiem, sponzoringu, deklaráciou ich zámorských ciest, darov a iných benefitov a pod.

2.19 Spolková republika Nemecko

SPOLKOVÝ SNEM

Právna forma: príloha k rokovaciemu poriadku Spolkového snemu.⁶⁸

Dátum prijatia: 2. júla 1990; novelizácia 18. júna 2013 (18.6.2013 bol zároveň prijatý aj vykonávací predpis k etickému kódexu).

⁶⁸ Kódex správania sa (príloha č. 1, od strany 99). Dostupné na: <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80060000.pdf>. [cit. 05.04.2022].

Prepojenie na iné právne normy: rokovací poriadok Spolkového snemu, zákon o poslancoch Spolkového snemu.

Formálna štruktúra dokumentu: Etický kódex obsahuje 8 článkov (pravidiel), ktoré majú svoje osobitné nadpisy. Jazyk tohto dokumentu sa nelíši od jazyka použitého v zákonoch. Formulácia jednotlivých ustanovení má normatívny charakter.

Materiálna štruktúra dokumentu: Prvá časť podrobne špecifikuje povinnosti vyplývajúce pre poslancov Spolkového snemu v súvislosti s oznamovaním funkcií, zamestnaní a činností. Druhá časť obsahuje povinnosť pre poslancov, ktorí vykonávajú funkciu advokátov a právnikov, informovať predsedu Spolkového snemu o zastupovaní spolkovej republiky alebo tretej strany proti spolkovej republike v konaní pred súdom alebo v inom konaní, ak honorár za poskytnuté služby presahuje limit stanovený predsedom Spolkového snemu vo vykonávacom predpise k etickému kódexu (t. j. 1000 EUR). Tretia časť vymedzuje spôsob a formu zverejňovania oznámení funkcií, zamestnaní, činností a konfliktu záujmov. Štvrtá časť upravuje pravidlá prijímania finančných darov, resp. donácií (napr. zriadenie samostatného bankového účtu na vedenie týchto donácií; povinnosť oznamovať predsedovi Spolkového snemu donácie, ktorých výška presiahne 5000 EUR ročne, vrátane uvedenia mena a adresy darcu; zverejňovanie donácií, ktorý výška presiahne od jedného darcu v súčte alebo jednorazovo 10 000 EUR ročne; dary, ktoré dostane poslanec ako hosť, sa musia nahlasovať, ak presahujú hodnotu 200 EUR atď.). Piata časť reguluje podmienky odkazovania sa na členstvo v Spolkovom sneme. Šiesta časť upravuje povinnosť poslanca upozorniť na rozpor osobného záujmu a verejného záujmu na rokovaní výborov Spolkového snemu. Siedma časť zakotvuje povinnosť poslanca požiadať predsedu Spolkového snemu o výklad povinností stanovených v etickom kódexe v prípade, ak sú nejasné. Posledná časť podrobne upravuje postup pri porušení etického kódexu.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci Spolkového snemu.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: predseda Spolkového snemu, predsedníctvo Spolkového snemu (t. j. predseda a podpredsedovia).

Subjekt oprávnený vyvodíť sankcie za porušovanie dokumentu: predseda Spolkového snemu, predsedníctvo Spolkového snemu (t. j. predseda a podpredsedovia).

Formy sankcií: upozornenie alebo peňažná pokuta (výšku peňažnej pokuty určuje predseda Spolkového snemu podľa miery zavinenia a závažnosti porušenia etického kódexu, pričom táto nesmie presiahnuť 50 % výšky ročného platu poslancov Spolkového

snemu)⁶⁹; informácia o porušení etického kódexu a výsledku prešetrovania veci sa zverejňuje v tlačenej verzii.

Postup pri uplatňovaní sankcií: Postup pri prešetrovaní porušenia etického kódexu a postup pri uplatňovaní sankcií za porušenie etického kódexu upravuje pravidlo 8 etického kódexu. Ak existuje podozrenie, že poslanec porušil etický kódex predsedu Spolkového snemu si najprv vyžiada stanovisko od dotknutého poslanca. Potom začne faktické a právne prešetrovanie veci. V prípade potreby si môže predseda Spolkového snemu vyžiadať aj stanovisko poslaneckého klubu, do ktorého príslušný poslanec patrí. Ak po preskúmaní všetkých faktov predseda uzná, že porušenie bolo menej závažné (napr. nesplnenie termínu na odovzdanie oznámenia funkcií, zamestnaní a činností), dotknutý poslanec bude len upozornený. Ak však porušenie nebolo menej závažné, predseda informuje o tejto skutočnosti predsedníctvo (t. j. predseda a podpredsedovia) a predsedov poslaneckých klubov. Po vypočutí dotknutého poslanca predsedníctvo rozhodne, či došlo k porušeniu etického kódexu a môže udeliť dotknutému poslancovi pokutu. Výšku pokuty určuje predseda Spolkového snemu podľa miery zavinenia a závažnosti porušenia etického kódexu, pričom táto nesmie presiahnuť 50 % výšky ročného platu poslancov Spolkového snemu.

Špecifiká dokumentu: Dňa 18. júna 2013 bol k etickému kódexu prijatý vykonávací predpis, ktorý stanovuje podrobnosti pri uplatňovaní etického kódexu v praxi. Tento predpis obsahuje 13 článkov špecifikujúcich postup a spôsob implementácie pravidiel etického kódexu v praxi. Prvých osem článkov podrobne upravuje formu, lehoty, spôsob a náležitosti podávania oznámení o funkciách, zamestnaniach a činnostiach (napr. špecifikácia aktivít, o ktorých poslanec musí informovať predsedu Spolkového snemu alebo spresnenie náležitostí, ktoré musí poslanec uviesť vo svojom oznámení). Deviaty článok zakotvuje finančný limit pre honorár pre poslancov vykonávajúcich funkciu advokátov a právnikov, ktorý ak prekročia, musia informovať predsedu Spolkového snemu o zastupovaní spolkovej republiky alebo tretej strany proti spolkovej republike v konaní pred súdom alebo v inom konaní. Desiaty a jedenásty článok špecifikujú podrobnosti pri registrácii darov a donácií (napr. pravidlo, že dve alebo viaceré donácie od jedného darcu prevyšujúce vcelku sumu 5000 EUR musia byť zverejnené alebo pravidlo, že dary, ktoré poslanec nadobudol ako hosť, nemusia byť nahlásené, ak neprevyšujú sumu 200 EUR). Dvanásty článok stanovuje pravidlá

---

⁶⁹ Pravidlo 8 ods. 4 kódexu správania sa (príloha č. 1, strana 105). Dostupné na: <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80060000.pdf>. [cit. 05.04.2022].

pre archivovanie a skartáciu oznámení, ktoré poslanci podávajú v zmysle etického kódexu. A posledný článok špecifikuje účinnosť vykonávacieho predpisu.⁷⁰

Z procedurálneho hľadiska je etický kódex možné prijať, meniť alebo dopĺňať na základe rozhodnutia Spolkového snemu. Na prijatie takéhoto uznesenia je potrebná jednoduchá väčšina (t. j. väčšina prítomných poslancov).

2.20 Španielske kráľovstvo

OBE KOMORY

Právna forma: rozhodnutie predsedníctiev hornej aj dolnej komory na spoločnom zasadnutí.⁷¹

Dátum prijatia: 01. októbra 2020.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovacie poriadky, zákon o všeobecnom volebnom režime.

Formálna štruktúra dokumentu: Kódex má 5 strán (s prílohami 7). Text je rozdelený do 9 článkov a v závere sú aj záverečné ustanovenia. Jazyk kódexu je formálny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Samotný Kódex správania sa má deväť článkov (Predmet a pôsobnosť, Princípy, Konflikt záujmov, Úprava záujmov, Dary, Životopisné údaje a program, Cestovanie a asistencia pri zahraničných volebných pozorovateľských misiách, Porušenia a sankcie).

Zmyslom kódexu je rozvíjať a dopĺňať povinnosti poslancov obsiahnuté v rôznych právnych predpisoch za účelom udržania a posilnenia dôvery občanov v parlament. Je záväzný pre všetkých poslancov počas trvania ich mandátu. Základnými princípmi, ktorými sa poslanci majú riadiť sú: integrita, transparentnosť, starostlivosť, čestnosť, zodpovednosť a rešpekt voči poslancom a občanom. Poslanci majú konať podľa ústavy a rešpektovať právny poriadok. Pri výkone funkcie majú sledovať verejný záujem a nesnažiť sa získať priame alebo nepriame výhody žiadneho druhu.

Konflikt záujmov je definovaný tak, že poslanec má osobný záujem (vlastný, priamy alebo nepriamy, alebo cez inú určiteľnú osobu), ktorý by mohol ovplyvniť výkon jeho funkcie (spôsobom, ktorý sponchybňuje jeho objektivitu alebo nezávislosť). Ku konfliktu

⁷⁰ Ustanovenia implementujúce Kódex správania sa (od strany 107). Dostupné na: <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80060000.pdf>. [cit. 05.04.2022].

⁷¹ Kódex správania sa poslancov Generálnych stavov Španielska. Dostupné na: <https://www.senado.es/web/composicionorganizacion/senadores/codigodeConducta/index.html>. [cit. 04.04.2022].

záujmov nedochádza, ak je výhoda získaná na základe príslušnosti k obyvateľstvu alebo širokej skupine ľudí. Poslanci majú konať takým spôsobom, aby nedošlo ku konfliktu záujmov. Ak to nie je možné, tak je potrebné konflikt oznámiť predsedníctvu alebo inému relevantnému orgánu pred začatím diskusie o danom bode. V prípade otázky o existencii alebo rozsahu konfliktu záujmov je možné obrátiť sa na predsedníctvo.

Register záujmov je zriadený pre každú komoru. Poslanci sú povinní podávať deklarácie činností a záujmov. Okrem toho sú povinní podávať deklarácie ekonomických záujmov (nahlasujú: činnosti za posledných 5 rokov pred ujatím sa mandátu, ktoré môžu podmieňovať ich politickú činnosť alebo z nich mali príjem, dary, nepeňažné výhody za posledných 5 rokov pred ujatím sa mandátu, nadácie a iné združenia, ktorým poslanec prispieval za posledných 5 rokov pred ujatím sa mandátu, alebo prispieva finančne alebo neplatenými službami, iné skutočnosti, ktoré sú relevantné pre účely možného konfliktu záujmov).

Poslanec sa zdrží prijímania darov, pozorností, služieb, pozvaní, ciest (z ktorých by mal sám prospech alebo jeho rodina) mu ponúkaných z dôvodu jeho funkcie, ktoré by mohli byť vnímané ako spôsob ich ovplyvňovania. To platí pre dary alebo výhody, ktorých cena prevyšuje 150 EUR. Prijatie darov, ktoré sú od rodiny alebo priateľov a nie sú spojené s výkonom funkcie, je povolené. Uvedené platí aj pre dary, ktoré sú prejavom zvykov a tradícií, ale nesmú byť spojené s politickou činnosťou. Dary, ktoré poslanec dostane počas pracovnej cesty, sa musia odovzdať sekretariátu príslušnej komory, ak sú darované z dôvodu reprezentácie parlamentu a majú predpokladanú hodnotu prevyšujúcu 150 EUR.

Základné údaje o poslancoch budú zverejnené na webovom sídle príslušnej komory, poslanci sú zároveň povinní zverejňovať svoj program (vrátane stretnutí so zástupcami subjektov, ktoré majú status záujmovej skupiny). Účasť na pozorovateľských misiách je možná iba po schválení predsedníctvom. Poslanci sa majú chovať striktné nestranné pri výkone ich pozorovateľskej misie. Ak sa poslanec účastní ciest z vlastnej iniciatívy alebo na základe osobného/súkromného pozvania, ktoré sú platené súkromnými osobami a neboli schválené predsedníctvom, tak sa na nich poslanec zdrží takeého konania, ktoré by vyvolávalo zdanie, že zastupuje parlament. Každopádne sa však správa v zmysle kódexu.

Zriaďuje sa Úrad pre konflikt záujmov, ktorý rieši otázky týkajúce sa výkladu kódexu a vypracúva každoročne správu o plnení kódexu. Správa môže obsahovať odporúčania na zvýšenie efektivity kódexu. Predsedníctvo môže *ex officio* alebo na návrh iného poslanca požiadať o začatie konania vo veci porušenia kódexu. Konanie vedie výbor pre postavenie poslancov alebo výbor pre nezlučiteľnosť funkcií. Dotknutý poslanec musí byť vypočutý a je možné požiadať o správu Úrad pre konflikt záujmov. Výbor určí, či došlo k porušeniu a navrhne sankciu.

Cielové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci oboch komôr.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: predsedníctva komôr.

Subjekt, oprávnený vyvolať sankcie za porušovanie dokumentu: predsedníctva
v zmysle navrhovaných trestov.

2.21 Švédske kráľovstvo

RIKSDAG

Právna forma: uznesenie predsedníctva a predsedov poslaneckých klubov.⁷²

Dátum prijatia: 14. decembra 2016.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, zákon o hlásení
záujmov poslancov, trestný zákon.

Formálna štruktúra dokumentu: Kódex má 4 strany. Ku kódexu je aj príručka, ktorá
má 11 strán. Jazyk kódexu je formálny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Samotný Kódex správania sa má šesť častí
(Všeobecné body, Vylúčenia, Finančný register, Úplatky, Dary, Zodpovednosť za Kódex
správania sa).

Všeobecné body sa venujú najmä základným princípom (napr. dôvera občanov
v parlament, zodpovednosť, demokracia, práca pre spoločné dobro, verejný záujem). Ďalšia
časť upravuje situácie, kedy je poslanec vylúčený z rozhodovania parlamentu (napr. ak sa
prerokovávaná vec dotýka osobne poslanca alebo jeho blízkych, ak bol poslanec ministrom
a rozhoduje sa o veci, ktorá súvisí s jeho pôsobením na ministerstve). Časť o finančnom
registri odkazuje na povinnosti poslanca deklarovať svoje záujmy a záväzky podľa
osobitného predpisu. Podobne aj časť o úplatkoch odkazuje na trestný zákon, konkrétne na
skutkové podstaty spojené s úplatkami. Časť o daroch upravuje povinnosť registrovať dar,
ktorý poslanec dostal najmä z dôvodu výkonu funkcie poslanca. Oznamenie musí byť
učinené do dvoch týždňov od obdržania daru. Zaujímavosťou je, že dary udelené poslancovi
pri výkone mandátu (napr. stretnutie so zahraničnou delegáciou) sú majetkom parlamentu.
Poslanec si môže nechať iba také dary, ktoré majú nízku alebo nemajú žiadnu hodnotu (napr.

---

⁷² Kódex správania sa poslancov švédskeho parlamentu. Dostupné na: <https://www.riksdagen.se/globalassets/01.-aktuellt/201617/en-uppforandekod-for-ledamoterna.pdf>. [cit. 01.04.2022].

perá).⁷³ Otázka darov je však upravená aj samostatným zákonom.⁷⁴ Posledná časť upravuje, kto je zodpovedný za uvádzanie kódexu do života.

Špecifiká dokumentu: Dokument obsahuje aj príručku jeho uplatňovania. Kódex predstavuje dobrovoľnú dohodu. Kódex je do značnej časti sumárom povinností poslanca, ktoré sú obsiahnuté v rôznych právnych predpisoch.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: predsedníctvo a predsedovia poslaneckých klubov.

Subjekt, oprávnený vyvodit' sankcie za porušovanie dokumentu: sankcie nie sú stanovené s výnimkou trestnoprávných postihov (napr. za prijatie úplatku).

Formy sankcií: podľa porušeného ustanovenia.

2.22 Talianska republika

POSLANECKÁ SNEMOVŇA

Právna forma: uznesenie výboru pre rokovací poriadok.⁷⁵

Dátum prijatia: 12. apríla 2016.

Prepojenie na iné právne normy: ústava, rokovací poriadok, trestný zákon.

Formálna štruktúra dokumentu: Kódex má 6 strán a 7 článok. Jazyk kódexu je formálny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Prvý článok stanovuje všeobecné princípy (dbať o dobré meno, bezúhonnosť, transparentnosť, pracovitosť, čestnosť a iné). Poslanec by nemal zneužívať svoju funkciu na osobný prospech. Ak by mohol nastať konflikt záujmov, tak sa ho má snažiť poslanec odstrániť alebo požiadať o radu výbor. Druhý článok stanovuje povinnosti poslanca. Poslanec dôsledne dodržiava záväzok transparentnosti a zverejňovania

⁷³ Strana 18 Príručky ku Kódexu správania sa. Dostupné na: <https://www.riksdagen.se/globalassets/01.-aktuellt/201617/en-uppforandekod-for-ledamoterna.pdf>. [cit. 01.04.2022].

⁷⁴ Zákon o registrácii a nakladaní s darmi prijatými poslancami. Dostupné na: <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20161117-om-registrering-och-hantering-av-sfs-2016-1117>. [cit. 01.04.2022].

⁷⁵ Kódex správania sa poslancov Poslaneckej snemovne. Dostupné na: https://en.camera.it/application/xmanager/projects/camera_eng/attachments/scheda_informazioni/upload_files/000/000/062/CODE_OF_CONDUCT_FOR_MEMBERS_OF_THE_CHAMBER_OF_DEPUTIES_1.pdf. [cit. 05.04.2022].

majetku a iných záujmov. V treťom článku je upravená povinnosť predkladania majetkových priznaní. Nasledujúci článok sa zaoberá darmi. Poslanec sa zdrží prijatia akýchkoľvek darov. Výnimkou je, ak ich hodnota je nižšia ako 250 EUR a ich darovanie je v súlade s protokolom alebo oficiálnou zdvorilosťou. Piaty článok upravuje zverejňovanie majetkových priznaní. Predposledný článok upravuje Poradný výbor pre správanie sa poslancov. Zložený je zo štyroch členov predsedníctva, šiestich poslancov vybraných predsedom, ktorý však musí brať do úvahy ich skúsenosti, zaistiť najspravodlivejšie politické zastúpenie, a aby bola zabezpečená parita medzi koalíciou a opozíciou. Ak poslanec požiada o radu, tak je povinnosťou výboru ju poskytnúť do mesiaca. Posledný článok upravuje sankcie v prípade porušenia.

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci Poslaneckej snemovne.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: poradný výbor pre správanie sa poslancov.

Subjekt, oprávnený vyvodit' sankcie za porušovanie dokumentu: predseda

Formy sankcií: oznámenie na schôdzi Poslaneckej snemovne a zverejnenie na webovom sídle Poslaneckej snemovne.

Vybrané aspekty etických kódexov vo vybraných komorách parlamentov

	Rok prijatia EK	Prepojenie na iné právne normy (najmä)	Formálna štruktúra EK	Cieľové skupiny	Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania EK	Subjekt oprávnený vyvolať sankcie za porušovanie EK	Formy sankcií	Špecifiká etického kódexu
Belgicko (Snemovňa reprezentantov)	2013	ústava, rokovací poriadok a ďalšie zákony	6 kapitol, 20 článkov	poslanci, zamestnanci a tretie osoby konajúce v mene poslancov	predseda snemovne, politické skupiny a federálna etická komisia	predseda snemovne (ak sa ustanovenia EK zhodujú s ustanoveniami rokovacieho poriadku)	nie sú v kódexe uvedené (sankcie možno uložiť, ak sa ustanovenia EK zhodujú s ustanoveniami rokovacieho poriadku)	názov: Code de déontologie des membres de la Chambre des représentants
Belgicko (Senát)	2013	ústava, rokovací poriadok a ďalšie zákony	6 kapitol, 19 článkov	poslanci, asistenti a tretie osoby konajúce v mene poslancov	predseda senátu, politické skupiny a federálna etická komisia	predseda senátu (ak sa ustanovenia EK zhodujú s ustanoveniami rokovacieho poriadku)	sankcie len za porušenie rokovacieho poriadku	názov: Code de déontologie des membres du Sénat
Bulharsko	2017	zákon o boji proti korupcii a konfiškácii nezákonne nadobudnutého majetku	obsiahnuté v rokovacom poriadku, teda je delený na články (najmä druhý a tretí oddiel dvanástej hlavy)	poslanci	druhý oddiel - výbor tretí oddiel - predsedajúci	výbor a predsedajúci	porušenie druhého oddielu (upozornenie, pokarhanie, vylúčenie z jedného až troch zasadnutí výboru spojené aj so stratou platu počas vylúčenia), porušenie tretieho oddielu (napomenutie, upozornenie, pokarhanie, odobratie slova, vykázanie zo schôdze a zákaz zúčastniť sa až troch schôdzí)	súčasť rokovacieho poriadku

	Rok prijatia EK	Prepojenie na iné právne normy (najmä)	Formálna štruktúra EK	Cieľové skupiny	Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania EK	Subjekt oprávnený vyvolať sankcie za porušovanie EK	Formy sankcií	Špecifiká etického kódexu
Estónsko	2014	ústava a protikorupčný zákon	7 strán; dve časti (pravidlá a príklady)	poslanci	nie je stanovený	nie je stanovený	nie sú stanovené	prípadové príklady, ktoré navrhujú a odporúčajú presný postup
Fínsko	rôznorodá úprava	ústava, rokovací poriadok, podzákonné právne normy	rôznorodá úprava	poslanci	predseda parlamentu, funkcionári parlamentu a výbor	predseda a parlament	varovanie, dočasné vylúčenie, odobratie imunity, odobratie mandátu, celkové alebo čiastočné odňatie platu	nekomplexná právna úprava, v rôznych predpisoch
Francúzsko (Národné zhromaždenie)	2011	ústava, rokovací poriadok, protikorupčné zákony	2 strany; 8 článkov (pravidiel)	poslanci	predsedníctvo parlamentu; komisár pre etiku	predsedníctvo parlamentu	zverejnenie informácie o porušení EK, napomenutie, napomenutie so zápisom, odsúdenie a zrážka zo mzdy, odsúdenie a zrážka zo mzdy a dočasné vylúčenie zo zasadania	existencia tzv. komisára pre etiku voleného parlamentom
Grécko	2016	ústava, rokovací poriadok, zákon o kontrole majetku poslancov	4 strany, 11 článkov	poslanci	osobitný stály výbor pre parlamentnú etiku	predseda parlamentu a parlament	napomenutie, pokarhanie, vylúčenie, zrážka z platu	osobitný stály výbor pre parlamentnú etiku
Holandsko (Prvá komora)	2019	ústava, rokovací poriadok	8 strán, 12 článkov	poslanci Prvej komory	vnútorný výbor (predseda a dvaja podpredsedovia parlamentu)	vnútorný výbor a komora parlamentu	náprava porušenia, napomenutie, vylúčenie z rokovania	rozsiahle odôvodnenie

	Rok prijatia EK	Prepojenie na iné právne normy (najmä)	Formálna štruktúra EK	Cieľové skupiny	Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania EK	Subjekt oprávnený vyvolať sankcie za porušovanie EK	Formy sankcií	Špecifiká EK
Holandsko (Druhá komora)	2020	ústava a rokovací poriadok	5 strán, 5 článkov	poslanci Druhej komory	vyšetrovacia komisia pre bezúhonnosť	komora parlamentu	pokyn poslancovi (náprava), napomenutie, vylúčenie z rokovania (najviac na jeden mesiac)	veľmi stručné, obsahuje vysvetlivky, zodpovednosť za deklarovanie potrebných skutočností je presunutá najmä na poslanca
Írsko (Posl. snemovňa)	2002	ústava, zákon o etike vo verejných funkciách a zákon o štandardoch vo verejných funkciách	2 strany; preambula a 11 článkov	poslanci	výbor parlamentu	komora parlamentu	upozornenie, dočasné vylúčenie z funkcie, peňažná pokuta	existencia zákona o etike vo verejných funkciách
Írsko (Senát)	2002	ústava, zákon o etike vo verejných funkciách a zákon o štandardoch vo verejných funkciách	1 a ½ strany; preambula a 11 článkov	senátori	výbor parlamentu	komora parlamentu	upozornenie, dočasné vylúčenie z funkcie, peňažná pokuta	existencia zákona o etike vo verejných funkciách
Litva	2006	ústava, rokovací poriadok a ďalšie zákony	10 článkov	verejní funkcionári (nevzťahuje sa na prezidenta)	na ten účel vytvorené komisie na príslušných inštitúciách	na ten účel vytvorené komisie na príslušných inštitúciách	odporúčania na nápravu; verejné ospravedlnenie; upozornenie; dočasné pozastavenie výkonu funkcie; zníženie platu	pomerne široká personálna pôsobnosť; obsahuje detailný popis konania v prípade porušenia kódexu
Lotyšsko	2006	ústava, rokovací poriadok a ďalšie právne predpisy	2 strany; 23 bodov	poslanci	výbor parlamentu	podľa druhu sankcie	ústne alebo písomné varovanie, zákaz vystupovania v rozprave na určitý čas	niektoré detailné povinnosti (odev, konanie, vzdelávanie, zlepšovanie rečníckych schopností)

	Rok prijatia EK	Prepojenie na iné právne normy (najmä)	Formálna štruktúra EK	Cieľové skupiny	Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania EK	Subjekt oprávnený vyvolať sankcie za porušovanie EK	Formy sankcií	Špecifiká EK
Luxembur-sko	2014	ústava, rokovací poriadok	9 strán; 10 článkov plus príloha	poslanci	poradný výbor, predseda parlamentu	predseda parlamentu; rada predsedov	napomenutie; pokarhanie; vylúčenie zo schôdzí	existencia poradného výboru, možnosť odvolania
Malta	1995	ústava, rokovací poriadok, zákon o štandardoch vo verejnom živote	2 strany, 6 bodov	poslanci	komisár pre štandardy vo verejnom živote	výbor pre štandardy vo verejnom živote	náprava porušenia, písomné alebo ústne ospravedlnenie, vrátenie alebo splatenie neoprávnene využitých zdrojov a iné	
Poľsko (Sejm)	1998	ústava, rokovací poriadok, zákon o poslancoch	2 strany; 8 článkov	poslanci	etický výbor poslancov, predseda, vedenie Sejmu – odvolací orgán	vedenie Sejmu, etický výbor poslancov	dokument bližšie nešpecifikuje sankcie, odvoláva sa na rokovací poriadok (dohovor, napomenutie, pokarhanie)	stručné; etický výbor poslancov koná z vlastnej iniciatívy, odvolacie konanie
Portugalsko	2019	ústava, štatút poslancov a iné	4 strany; 12 článkov	poslanci	výbor	nie je upravené	nie sú upravené	
Rakúsko (obe komory)	2021	ústava, rokovací poriadok a viacero ďalších predpisov	78 strán, preambula, 8 častí a dve prílohy	poslanci oboch komôr	v závislosti od predmetného ustanovenia	v závislosti od porušeného ustanovenia	v závislosti od porušeného ustanovenia	kompilácia existujúcich zákonných ustanovení
Rumunsko (obe komory)	2017	ústava, rokovací poriadok, ďalšie protikorupčné zákony	4 strany; 10 článkov	poslanci oboch komôr	výbor pre právne záležitosti, disciplínu a imunity	predsedajúci, výbor alebo plénum (podľa sankcie)	ústne upozornenie, napomenutie, odňatie slova, vykázanie z rokovania, písomné upozornenie	EK je platný pre obe komory

	Rok prijatia EK	Prepojenie na iné právne normy (najmä)	Formálna štruktúra EK	Cieľové skupiny	Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania EK	Subjekt oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie EK	Formy sankcií	Špecifiká EK
Slovinsko (Štátne zhromaždenie)	2020	ústava, rokovací poriadok, trestný zákon, zákon na ochranu a prevenciu korupcii, ďalšie predpisy	5 strán, člení sa na 4 časti a obsahuje 12 článkov	poslanci	rada predsedu	rada predsedu	neverejné pokarhanie, verejné pokarhanie, verejné pokarhanie spoločne s oznámením na najbližšej schôdzi	
Slovinsko (Štátna rada)	2015	ústava, rokovací poriadok, trestný zákon, zákon na ochranu a prevenciu korupcii, ďalšie predpisy	3 strany; 3 časti; 14 článkov	poslanci	predseda snemovne, Komisia na prevenciu proti korupcii	nie je stanovené	neobsahuje sankčné mechanizmy	absencia sankčných mechanizmov
Spojené kráľovstvo (Snemovňa ľudu)	2012		58 strán; dve časti: Kódex správania sa (4 strany, 21 článkov) a Príručka k pravidlám	poslanci	parlamentný komisár pre štandardy a výbor pre štandardy	komora		súčasťou dokumentu je aj podrobná Príručka ku kódexu
Spojené kráľovstvo (Snemovňa lordov)	2001	rokovací poriadok, trestný zákon, ďalšie zákony	55 strán, tri časti: Kódex správania sa (28 článkov), Príručka ku kódexu správania sa a Kódex správania sa zamestnancov	poslanci, zamestnanci	podvýbor pre správanie sa lordov, komisár pre štandardy	výbor, komora a komisár pre štandardy	školenie, ospravedlnenie, suspendovanie, odmietnutie prístupu k službám snemovne, vylúčenie	obsahuje aj podrobnú príručku, časť sa venuje aj správaniu sa k zamestnancom
Nemecko (Spolkový snem)	1990	rokovací poriadok; zákon o poslancoch Spolkového snemu	4 strany; 8 článkov (pravidiel)	poslanci	predseda a predsedníctvo	predseda a predsedníctvo	upozornenie, peňažná pokuta a zverejnenie informácie o porušení EK	vykonávací predpis k etickému kódexu

	Rok prijatia EK	Prepojenie na iné právne normy (najmä)	Formálna štruktúra EK	Cieľové skupiny	Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania EK	Subjekt oprávnený vyvolať sankcie za porušovanie EK	Formy sankcií	Špecifiká EK
Španielsko (obe komory)	2020	ústava, rokovací poriadok a zákon o všeobecnom volebnom režime	5 strán (s prílohami 7), 9 článkov	poslanci oboch komôr	predsedníctva komôr	predsedníctva komôr		
Švédsko	2016	ústava, rokovací poriadok, zákon o hlásení záujmov poslancov, trestný zákon	4 strany, príručka má 11 strán	poslanci	predsedníctvo a predsedovia poslaneckých klubov	nie je stanovené	nie sú stanovené	obsahuje aj príručku
Taliansko (Poslanecká snemovňa)	2016	ústava, rokovací poriadok, trestný zákon	6 strán a 7 článkov	poslanci komory	poradný výbor pre správanie sa poslancov	predseda	zverejnenie porušenia EK	

3 Etické kódexy medzinárodných parlamentných orgánov

EURÓPSKY PARLAMENT

Právna forma: príloha k rokovaciemu poriadku Európskeho parlamentu (EP).⁷⁶

Dátum prijatia: december 2011, vstup do platnosti od 1. januára 2012; implementačné opatrenia vstup do platnosti od 1. júla 2013.

Prepojenie na iné právne normy: rokovací poriadok EP.

Formálna štruktúra dokumentu: Kódex má 5 strán a je rozdelený do 9 článkov. Ku kódexu patria aj implementačné opatrenia, ktoré majú rozsah 7 strán a sú rozdelené do 4 kapitol. Jazyk dokumentu je formálny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Etický kódex obsahuje nasledujúce články:

Článok 1 Hlavné zásady

Článok 2 Hlavné úlohy poslancov

Článok 3 Konflikty záujmov

Článok 4 Vyhlásenie poslancov

Článok 5 Dary alebo podobné výhody

Článok 6 Činnosti bývalých poslancov

Článok 7 Poradný výbor pre správanie sa poslancov

Článok 8 Postup v prípade možného porušenia kódexu správania sa

Článok 9 Implementácia

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: poslanci EP.

Subjekt zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: predseda EP, poradný výbor pre správanie sa poslancov.

---

⁷⁶ Kódex správania sa pre členov Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o finančné záujmy a konflikty záujmov. Dostupné na: https://www.europarl.europa.eu/pdf/meps/Code%20of%20Conduct_01-2017_EN.pdf. [cit. 05.04.2022].

Subjekt, oprávnený vyvodiť sankcie za porušovanie dokumentu: predseda EP.

Formy sankcií: pokuta, dočasné vylúčenie z účasti na niektorých alebo všetkých aktivitách parlamentu na dobu 1 – 10 po sebe nasledujúcich dní, po ktoré parlament alebo niektorý z jeho orgánov zasadá, predloženie návrhu konferencii predsedov na suspendovanie z jedného alebo viacerých úradov v rámci jeho činnosti poslanca EP.

Prípady uplatnenia sankcií: poslanci, ktorí porušili rokovací poriadok EP dostali pokarhanie predsedu.

Špecifiká dokumentu: Ku kódexu patria aj implementačné opatrenia.⁷⁷

PARLAMENTNÉ ZHROMAŽDENIE RADY EURÓPY

Právna forma: príloha k rokovaciemu poriadku Parlamentného zhromaždenia (PZ) Rady Európy.⁷⁸

Dátum prijatia: prijatý v roku 2012, zmenený v roku 2017.⁷⁹

Prepojenie na iné právne normy: rokovací poriadok.

Formálna štruktúra dokumentu: Dokument má 4 strany a 27 článkov. Jazyk dokumentu je formálny.

Materiálna štruktúra dokumentu: Etický kódex obsahuje nasledujúce články:

Časť 1 Účel Kódexu správania sa (účelom je vytvoriť referenčný rámec pre členov PZ)

Časť 2 Pôsobnosť Kódexu správania sa (členovia, vo všetkých aspektoch ich verejného života relevantných pre výkon ich funkcií)

Časť 3 Všeobecné zásady správania (zodpovednosť, čestnosť, konanie vo verejnom záujme, hospodárnosť, nezneužívať funkciu k súkromným ziskom a iné)

Časť 4 Pravidlá správania sa (vyhýbanie sa konfliktom záujmov, oznamovanie záujmov, registrácia darov a výhod od 200 EUR, nekonať ako platený zástupca a iné)

---

⁷⁷ Implementačné opatrenia ku kódexu správania sa pre členov Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o finančné záujmy a konflikty záujmov. Dostupné na:

https://www.europarl.europa.eu/pdf/meps/926701_1_EN_IM_DEF.pdf. [cit. 05.04.2022].

⁷⁸ Kódex správania sa pre členov Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o finančné záujmy a konflikty záujmov. Dostupné na: https://www.europarl.europa.eu/pdf/meps/Code%20of%20Conduct_01-2017_EN.pdf. [cit. 05.04.2022].

⁷⁹ Strana 118 rokovacieho poriadku zhromaždenia. Dostupné na: <https://assembly.coe.int/nw/xml/RoP/Rules.pdf>. [cit. 05.04.2022].

Časť 5 Oznámenie záujmov (člen je povinný pred každým zasadnutím vhodnou formou oznámiť svoje záujmy)

Časť 6 Dodržiavanie Kódexu správania sa (porušenie Kódexu môže byť namietané aspoň 20 členmi z aspoň piatich delegácií, Komisia môže konať aj z vlastnej iniciatívy, základné náležitosti vyšetrovania)

Časť 7 Opatrenia v prípade nedodržania kódexu správania sa (upravuje sankcie)

Cieľové skupiny, na ktoré sa vzťahuje dokument: členovia Parlamentného zhromaždenia.

Subjekt, zodpovedný za kontrolu dodržiavania dokumentu: predseda Parlamentného zhromaždenia, výbor pre rokovací poriadok, imunity a inštitucionálne záležitosti, a Parlamentné zhromaždenie.

Subjekt, oprávnený vyvodit' sankcie za porušovanie dokumentu: výbor.

Formy sankcií: dočasné odobratie práva hovoriť počas zasadnutia a byť zapísaný v zozname rečníkov, dočasné odobratie práva podpísať pozmeňujúci návrh, návrh na uznesenie alebo odporúčanie, alebo písomnú deklaráciu, dočasné odobratie práva položiť otázky Výboru ministrov, dočasné odobratie práva byť ustanovený za spravodajcu alebo zákaz konať ako spravodajca výboru, dočasný zákaz stať sa členom *ad hoc* pozorovateľskej misie, dočasné odobratie práva kandidovať ako predseda Parlamentného zhromaždenia alebo predseda (podpredseda) výboru (podvýboru), dočasné odobratie práva na inštitucionálne zastúpenie Parlamentného zhromaždenia alebo výborov.

4 Záver

Predkladaný prehľad sa venoval stručnej analýze úpravy parlamentnej etiky v členských štátoch EÚ a v Spojenom kráľovstve. Prevažujúca väčšina krajín má prijatý samostatný dokument, ktorý sa väčšinou nazýva etický kódex alebo kódex správania sa. Chorvátsko svoj kódex momentálne pripravuje. V Česku bol návrh predložený do legislatívneho procesu, ale do volieb nebol schválený.

Hoci v úvode tohto materiálu upozorňujeme na isté pojmové rozdiely medzi etickým kódexom a kódexom správania sa, tak treba poznamenať, že tieto rozdiely nie sú vždy reflektované v realite. Niekedy je to dané vývojom, kedy pôvodne dokument obsahujúci iba etické zásady bol doplnený aj o konkrétne postupy (napr. Francúzsko).

Spôsob prijatia kódexov je veľmi rôznorodý. Niekedy sú prílohami k rokovaciemu poriadku (Belgicko, Lotyšsko, Nemecko) alebo internými aktmi parlamentu (Francúzsko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko). Výnimočným príkladom je Litva, kde je etický kódex prijatý v podobe zákona. Niektoré kódexy sú prijaté uzneseniami (Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Spojené kráľovstvo). Posledný spôsob prijatia predpokladá aj rokovací poriadok Národnej rady Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o záväznosť predmetných dokumentov, tak mnohé krajiny majú záväzné kódexy aj so sankciami (napr. Litva, Lotyšsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo a Španielsko). Sú však aj krajiny, kde nie je kódex záväzný (napr. Estónsko).

Kontrola dodržiavania kódexov je prevažne vykonávaná v rámci parlamentu. V zásade sú dva hlavné spôsoby, ktoré sú niekedy kombinované. Ide o kontrolu osobitným výborom na to určeným (napr. Bulharsko, Írsko, Spojené kráľovstvo) alebo o kontrolu zo strany predsedu/predsedaajúceho/predsedníctva (napr. Bulharsko, Slovinsko, Nemecko, Španielsko, Švédsko).

Najčastejšími sankciami v prípade porušenia ustanovení kódexu sú rôzne druhy napomenutí (ústnych alebo písomných), pokarhaní, možnosťou je aj odobratie slova alebo vykázanie z rokovania, ktoré môže v závažnejších prípadoch trvať aj viac rokovacích dní. S tým je obvykle spojená aj strata platu po dobu vylúčenia.

Z pohľadu Slovenskej republiky sa môžu javiť inšpiratívne dve veci: obsah kódexu a úprava darov. Pokiaľ ide o obsah etického kódexu, tak možno konštatovať, že pomerne často odkazuje na iné predpisy alebo princípy obsiahnuté v daných predpisoch (v predmetnom prípade najmä na ústavu, ale aj iné predpisy, ktoré pred prijatím kódexu upravovali konanie poslancov). Zo slovenského pohľadu sa môže javiť veľmi vhodný

švédsky a rakúsky príklad. Etický kódex je svojou podstatou aj akýmsi zhrnutím povinností poslanca. Konkrétne povinnosti sú síce upravené v iných predpisoch, ale etický kódex je akoby ich sumárom. Výhoda predmetného postupu môže byť dvojaká: voči poslancom a voči občanom. Podstatou je, že kódex môže slúžiť aj ako istý sumár povinností poslancov, ktoré môžu byť roztrieštené v mnohých právnych predpisoch (Ústava, rokovací poriadok, ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, možný zákon o lobingu a iné). Poslanec tak bude mať na jednom mieste všetky podstatné predpisy a zásady, ktorými sa má riadiť. Pre občana to môže mať obdobný efekt, keďže na jednom mieste bude mať zhrnuté to, čo má od svojich zástupcov očakávať.

Druhou inšpiratívnou vecou je úprava darov. V súčasnosti platná úprava podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej len ako „ústavný zákon“) stanovuje v článku 4 odsek 2 písmeno b), že verejný funkcionár nesmie *„žiadať dary, prijímať dary, navádzať iného na poskytovanie darov alebo získavať iné výhody v súvislosti s výkonom svojej funkcie; to sa nevzťahuje na dary poskytované zvyčajne pri výkone verejnej funkcie alebo dary poskytované na základe zákona“*. Oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (ďalej len ako „oznámenie o funkciách“) musí podľa článku 7 odseku 1 písmena f) obsahovať aj *„popis daru alebo iných výhod, ktoré verejný funkcionár prijal v kalendárnom roku, za ktorý podáva oznámenie, ak hodnota darov alebo iných výhod od jedného darcu alebo hodnota jedného daru presiahne 10-násobok minimálnej mzdy, vrátane druhu daru a dátum jeho prijatia.“*

Problémom súčasnej úpravy je skutočnosť, že hoci platí všeobecná povinnosť neprijímať dary v súvislosti s výkonom funkcie, tak existujú dve výnimky (dary poskytované zvyčajne pri výkone verejnej funkcie a dary poskytované na základe zákona). V praxi môže vzniknúť otázka, či je dar možné prijať alebo ho treba odmietnuť. Poslanec sa tak môže ocitnúť v situácii, keď si nie je istý, či dar prijať môže. Bližšie rozpracovanie úpravy prijímania darov v etickom kódexe doplnenom o praktické príklady môže slúžiť ako užitočná pomôcka pre poslanca v porovnaní s pomerne stručnou úpravou v ústavnom zákone. Taktiež by etický kódex mohol riešiť otázku nakladania s darmi, ktoré nemali byť prijaté, ale k ich prijatiu došlo. Ak sa napríklad poslanec ocitne v situácii, keď si nie je istý, či dar prijať môže, ale dar zo zdvorilosti (aby neurazil darcu) prijme.

Zásadným problémom však je aj povinnosť uvádzať dary v oznámení o funkciách až v prípade, že hodnota daru alebo súhrnná hodnota darov od jedného darcu prevyšuje 10-násobok minimálnej mzdy. 10-násobok minimálnej mzdy predstavoval v roku 2021 sumu 6 230 EUR. Poslanec tak môže dostať dar, ktorý prevyšuje výšku jeho mesačného platu bez toho, aby bol uvedený v oznámení o funkciách alebo registrovaný iným spôsobom. Na nedostatočnú úpravu darov vo vzťahu k poslancom bola Slovenská republika upozornená aj Skupinou štátov proti korupcii (*Le Groupe d'Etats contre la Corruption - GRECO*) vo IV. kole

hodnotenia, ktoré sa zameriavalo na poslancov, sudcov a prokurátorov.⁸⁰ Prah pre uvádzanie darov v oznámení o funkciách bol predmetom pochybností pre svoju výšku.⁸¹

Mnohé parlamenty majú úpravu darov (výhod) obsiahnutú vo svojich kódexoch (napríklad Estónsko, Francúzsko, Nemecko, Portugalsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko a Švédsko, ale aj Európsky parlament a Parlamentné zhromaždenie Rady Európy). Dve krajiny (Estónsko a Írsko) nemajú presne stanovenú hranicu, kedy dary možno prijať. Estónsko nemá stanovenú presnú hodnotu, kedy sa dar ešte môže prijať. Uvádza iba že sa nesmú prijať dary a služby v súvislosti s ich funkciou, ktoré prekračujú hranice bežnej zdvorilosti alebo láskavosti a ich darovanie nie je založené na všeobecne akceptovaných zvyklostiach diplomacie alebo medzinárodných vzťahov. Írsko má stanovené, že poslanci nemôžu prijať dar, ktorý by mohol vyvolať konflikt záujmov alebo by mohol narušiť čestný a nestranný výkon funkcie.

Iné krajiny (napríklad Francúzsko, Holandsko, Nemecko, Portugalsko, Španielsko, Spojené kráľovstvo, Taliansko) však stanovujú presný finančný limit. Najnižší limit má stanovený Holandsko, kde suma daru nesmie presiahnuť hodnotu 50 EUR. Francúzsko má stanovenú hodnotu 150 EUR na deklarovanie darov, pozvaní alebo iných výhod (patria sem aj športové a kultúrne podujatia) prijatých v súvislosti s výkonom mandátu. Deklarácie sa podávajú etickému komisárovi (*Déontologue de l'Assemblée nationale*). Nemecko stanovuje, že dary nemusia byť registrované v prípade, ak ich materiálna hodnota nepresahuje 200 EUR. Dary, ktoré poslanec dostal v súvislosti s výkonom funkcie, sa odovzdávajú predsedovi, ale poslanec môže požiadať o ponechanie si daru. V takom prípade ale musí zaplatiť sumu zodpovedajúcu jeho hodnote (suma sa však znižuje o 200 EUR). Portugalskí poslanci nesmú prijímať dary, ktoré by mohli ovplyvniť výkon ich mandátu. Hodnota darov, ktoré môžu ovplyvniť výkon mandátu je stanovená na aspoň 150 EUR. Ak poslanec prijme dary v rámci výkonu funkcie a prevyšujú hodnotu 150 EUR, tak musia byť odovzdané generálnemu sekretariátu, ktorý rozhodne o ich použití. Podobná úprava je aj v Španielsku. Taliansko má hranicu stanovenú na 250 EUR a darovanie musí vyplývať z protokolu. Spojené kráľovstvo má sumu na registráciu darov stanovenú na 300 libier. Suma 150 EUR je stanovená pre Európsky parlament a suma 200 EUR pre Parlamentné zhromaždenie Rady Európy.

Zaujímavosťou je bulharská úprava obsiahnutá v rokovacom poriadku, ktorá stanovuje, že možno prijať iba protokolárne dary s hodnotou neprevyšujúcou 1/20 mesačného platu poslanca. Dary s vyššou hodnotou patria parlamentu. Švédska úprava stanovuje, že dary, ktoré dostane poslanec na stretnutí, kde zastupuje parlament, tak tieto

---

⁸⁰ Pozri bod 39 Hodnotiacej správy. Dostupné na:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806ca488>. [cit. 06.04.2022].

⁸¹ Pozri bod 21 Dodatku k druhej správe o stave plnenia. Dostupné na: <https://rm.coe.int/fourth-evaluation-round-corruption-prevention-in-respect-of-members-of/168093ab42>. [cit. 06.04.2022].

dary patria parlamentu a musia byť registrované. Výnimkou sú dary nepatrnej hodnoty, ktoré netreba ani registrovať. Fínsko stanovuje, že dary prijaté poslancom ako zástupcom parlamentu, sú majetkom parlamentu, ak presiahnu hodnotu 400 EUR.

Okrem dvoch vyššie uvedených príkladov by existencia etického kódexu mohla obsahovať aj vymedzenie osoby/orgánu, na ktorú by sa v prípade etickej dilemy mohol poslanec dôverne obrátiť. Predmetná osoba/orgán by mohla na požiadanie poskytovať usmernenie, ako sa zachovať v konkrétnej situácii. Podrobnejšiu úpravu by si zaslúžil aj konflikt záujmov, ktorý je v ústavnom zákone taktiež obsiahnutý pomerne stručne. Za úvahu by stálo zriadenie evidencie, ktorá by obsahovala oznámenia osobného záujmu v zmysle článku 6 ústavného zákona.

5 Použité zdroje

1. Demmke, Christoph & Autioniemi, Jari & Lenner, Florian & Paulini, Maros. (2020). The Effectiveness of Conflict of Interest Policies of Ministers and Top Officials in the EU- Member States - Study Requested by the European Parliament. ISBN 978-92-846-6688-1. Dostupné na:
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/651697/IPOL_STU\(2020\)_651697_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/651697/IPOL_STU(2020)_651697_EN.pdf).
2. Dodatok k druhej správe o stave plnenia (GRECO). Dostupné na:
<https://rm.coe.int/fourth-evaluation-round-corruption-prevention-in-respect-of-members-of/168093ab42>.
3. ECPRD: Request 4451 Sanctions available to Parliaments to apply to Members of Parliament (*uzavretá databáza, dostupná po prihlásení*). Dostupné na internete:
<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/551347>.
4. ECPRD: Request 4498 Parliamentary practices related to special Standing Orders legislation (*uzavretá databáza, dostupná po prihlásení*). Dostupné na internete:
<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/551347>.
5. ECPRD: Request 4905 Urgent Request – Bodies in charge of Parliamentary Ethics, Standards, Conduct, etc (*uzavretá databáza, dostupná po prihlásení*). Dostupné na internete:
<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/661123>.
6. Etický kódex (Cyprus). Dostupné na: <http://passthrough.fw-notify.net/download/597684/http://www.parliament.cy/images/media/assetfile/Kodikas%20deontologias.pdf>.
7. Etický kódex Národného zhromaždenia (Francúzsko). Dostupné na:
<https://www2.assemblee-nationale.fr/qui/deontologie-a-l-assemblee-nationale/textes-de-reference/code-de-deontologie-en-vigueur>.
8. Etický kódex poslanca parlamentu (Malta). Dostupné na:
<https://www.parlament.mt/en/menues/about-parliament/code-of-ethics/members-of-parliament/>.
9. Etický kódex poslancov gréckeho parlamentu. Dostupné na:
https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/kodikas-deonto_1.pdf.
10. Etický kódex poslancov Štátneho zhromaždenia Slovinskej republiky. Dostupné na:
https://www.dz-rs.si/wps/portal/en/Home/AboutNA/PoliticalSystem/CodeEthics!/ut/p/z1/04_Sj9CPYkssy0xPLMnMz0vMAfIjo8zivSy9Hb283Q0N3E3dLQwCQ7z9g7w8nNxDncz1w8EKnP yCTD3BCrycTAwCjf19nYLMgwwNA030o4jRj0cBSL8BDuBooF-QGxoKAP2akyc!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/.
11. Etický kódex pre poslancov a senátorov (Rumunsko). Dostupné na:
http://www.cdep.ro/pdfs/tab_acte/PHP_32_2017.pdf.
12. Etický kódex štátnych radcov Štátnej rady Slovinskej republiky. Dostupné na:
http://www.ds-rs.si/sites/default/files/dokumenti/eticni_kodeks_drzavnega_sveta_republike_slovenije.pdf.

13. Hodnotiacej správy v IV. kole hodnotenia (GRECO). Dostupné na:
<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806ca488>.
14. Implementačné opatrenia ku kódexu správania pre členov Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o finančné záujmy a konflikty záujmov. Dostupné na:
https://www.europarl.europa.eu/pdf/meps/926701_1_EN_IM_DEF.pdf.
15. Kódex správania pre luxemburských poslancov s ohľadom na finančné záujmy a konflikty záujmov. Dostupné na: <https://chd.lu/wps/wcm/connect/public/aa151e9a-666f-4d52-aa20-5e984e94e978/Reglement+CHD-12102021.pdf?MOD=AJPERES&ContentCache=NONE&CACHE=NONE&CVID=nNVbYeI>.
16. Kódex správania sa (príloha č. 1, od strany 99, Nemecko). Dostupné na:
<https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80060000.pdf>.
17. Kódex správania sa Dolnej komory parlamentu Spojeného kráľovstva. Dostupné na:
<https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmcode/1882/1882.pdf>.
18. Kódex správania sa Hornej komory parlamentu Spojeného kráľovstva. Dostupné na:
<https://www.parliament.uk/globalassets/documents/lords-commissioner-for-standards/hl-code-of-conduct.pdf>.
19. Kódex správania sa poslancov Írskeho zhromaždenia: Dostupné na:
https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/committee/dail/32/committee_on_members_interests_dail_eireann/other/2012/2012-05-30_code-of-conduct-for-members-of-dail-eireann-non-officeholders_en.pdf.
20. Kódex správania sa poslancov Generálnych stavov Španielska. Dostupné na:
<https://www.senado.es/web/composicionorganizacion/senadores/codigodeConducta/index.html>.
21. Kódex správania sa pre členov Druhej komory generálnych stavov. Dostupné na:
https://www.houseofrepresentatives.nl/sites/default/files/atoms/files/code_of_conduct_engelsmei_2021_2_0.pdf.
22. Kódex správania sa (Portugalsko). Dostupné na:
<https://dre.pt/application/file/a/124879149>.
23. Kódex správania sa poslancov Poslaneckej snemovne (Taliansko). Dostupné na:
https://en.camera.it/application/xmanager/projects/camera_eng/attachments/scheda_informazioni/upload_files/000/000/062/CODE_OF_CONDUCT_FOR_MEMBERS_OF_THE_CHAMBER_OF_DEPUTIES_1.pdf.
24. Kódex správania sa poslancov Senátu (Írsko). Dostupné na:
https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/committee/seanad/25/committee_on_members_interests_seanad_eireann/termsOfReference/2002/2002-04-18_code-of-conduct-for-members-of-seanad-eireann_en.pdf.
25. Kódex správania sa poslancov švédskeho parlamentu. Dostupné na:
<https://www.riksdagen.se/globalassets/01.-aktuellt/201617/en-uppforandekod-for-ledamoterna.pdf>.
26. Kódex správania sa pre členov Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o finančné záujmy a konflikty záujmov. Dostupné na:
https://www.europarl.europa.eu/pdf/meps/Code%20of%20Conduct_01-2017_EN.pdf.

27. Kódex správania sa Prvej komory generálnych stavov. Dostupné na: https://www.eerstekamer.nl/id/vl5plniul3im/document_extern/senate_code_of_conduct_on_integrity/f=/vl5plovromhe.pdf.
28. Naša úloha. Dostupné na: <https://www.oireachtas.ie/en/committees/32/members-interests-dail/our-role/>.
29. Novela Etického kódexu štátnych radcov Štátnej rady Slovinskej republiky. Dostupné na: http://www.ds-rs.si/sites/default/files/dokumenti/6ds-20_sklep_k_predlogu_dopolnitve_p.pdf.
30. Pravidlá správania sa poslancov Riigikogu. Dostupné na: https://www.riigikogu.ee/wpcms/wp-content/uploads/2015/02/good_practiceMP.pdf.
31. Pravidlá správania sa poslancov Senátu (Belgicko, od strany 57). Dostupné na: https://www.senate.be/doc/Reglement_2016_F.pdf.
32. Pravidlá správania sa poslancov Snemovne reprezentantov (Belgicko). Dostupné na: https://www.lachambre.be/kvvcr/pdf_sections/publications/reglement/D%C3%A9ontologie%20-%20x%20code%20des%20membres%20NTC.pdf.
33. Pravidlá správania sa pre poslancov Národnej rady a poslancov Spolkovej rady. Dostupné na: https://www.parlament.gv.at/ZUSD/PDF/Verhaltensregeln_und_Praxisleitfaden_fuer_ParlamentarierInnen_NEU_BF.pdf.
34. Predseda a podpredsedovia. Dostupné na: <https://www.eduskunta.fi/EN/kansanedustajat/puhemiehisto/Pages/default.aspx>.
35. Príručka ku Kódexu správania sa (Švédsko). Dostupné na: <https://www.riksdagen.se/globalassets/01.-aktuellt/201617/en-uppforandekod-for-ledamoterna.pdf>.
36. Rokovací poriadok (Bulharsko). Dostupné na: <https://www.parliament.bg/bg/rulesoftheorganisations>.
37. Rokovací poriadok (Fínsko). Dostupné na: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000040#L8P76a>.
38. Rokovací poriadok (Litva). Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5734/asr>.
39. Rokovací poriadok (Lotyšsko). Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57517-saeimas-kartibas-rullis>.
40. Rokovací poriadok Národného zhromaždenia (Francúzsko). Dostupné na: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/15/divers/texte_reference/02_reglement_assemblee_nationale#D_Article_804_230.
41. Rokovací poriadok Parlamentného zhromaždenia Rady Európy. Dostupné na: <https://assembly.coe.int/nw/xml/RoP/Rules.pdf>.
42. Rokovací poriadok parlamentu (Grécko). Dostupné na: <https://www.hellenicparliament.gr/en/Vouli-ton-Ellinon/Kanonismos-tis-Voulis/>.
43. Rokovací poriadok poslaneckej snemovne (Luxembursko). Dostupné na: <https://chd.lu/wps/wcm/connect/public/aa151e9a-666f-4d52-aa20-5e984e94e978/Reglement+CHD-12102021.pdf?MOD=AJPERES&ContentCache=NONE&CACHE=NONE&CVID=nNVbYeI>.

44. Rokovací poriadok Štátneho zhromaždenia (Slovinsko). Dostupné na:
<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=POSL34>.
45. Rozhodnutie o monitorovaní a presadzovaní Kódexu správania sa pre členov Druhej komory generálnych stavov. Dostupné na:
https://www.houseofrepresentatives.nl/sites/default/files/atoms/files/regeling_toezicht_en_handhaving_-_engels_mei_2021_2.pdf.
46. Smerniciach Rady predsedov o oznámení súkromných záujmov zo strany členov parlamentu a ďalších zodpovedajúcich postupoch týkajúcich sa funkcie poslancov. Dostupné na:
<https://www.eduskunta.fi/EN/kansanedustajat/sidonnaisuudet/Documents/sidonnaisuudet-EN-B.pdf>.
47. Tlač 7067. Dostupné na:
<https://www.seniorparlament.cz/uploads/files/eNdbAssadX.pdf>.
48. Ustanovenia implementujúce Kódex správania sa (od strany 107, Nemecko). Dostupné na: <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80060000.pdf>.
49. Ústava Fínska. Dostupné na:
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Perustuslaki#L3P29>.
50. Uznesenie Snemu zo 17. júla 1998. Dostupné na:
<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP19980240338/T/M9980338.pdf>.
51. Zákon č. X-816 o schválení, nadobudnutí účinnosti a vykonávaní Etického kódexu štátnych politikov. Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.283041/CBjjiGrELT>.
52. Zákon o etike vo verejných funkciách. Dostupné na:
<https://revisedacts.lawreform.ie/eli/1995/act/22/revised/en/html>.
53. Zákon o poslancoch Spolkového snemu (Nemecko). Dostupné na:
<https://www.bundestag.de/resource/blob/189732/6e3095be7d1968201ca34bbca5c285d9/memlaw-data.pdf>.
54. Zákon o postavení poslancov a senátorov (Rumunsko). Dostupné na:
<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/71194>.
55. Zákon o registrácii a nakladaní s darmi prijatými poslancami (Švédsko). Dostupné na: <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20161117-om-registrering-och-hantering-av-sfs-2016-1117>.
56. Zákon o štandardoch vo verejnom živote. Dostupné na:
<https://legislation.mt/eli/cap/570/20210409/eng>.
57. Zákon o štandardoch vo verejných funkciách. Dostupné na:
<https://revisedacts.lawreform.ie/eli/2001/act/31/revised/en/html>.

6 Príloha č. 1: Etické kódexy poslancov národných parlamentov (súhrnný prehľad)

Štát	Komora parlamentu	Etický kódex (EK)	Právna záväznosť EK	Právna forma	Orgán majúci právomoc meniť a dopĺňať EK	Poznámka
Belgické kráľovstvo	Snemovňa reprezentantov	áno	áno	príloha k rokovaciemu poriadku	komora	
	Senát	áno	áno	príloha k rokovaciemu poriadku	komora	
Bulharská republika	Národné zhromaždenie	áno	áno	ustanovenia rokovacieho poriadku	výbor a predsedajúci	etické pravidlá sú obsiahnuté v rokovacom poriadku
Cyperská republika	Snemovňa reprezentantov	áno	x	x	x	nie je dostupný preklad
Česká republika	Poslanecká snemovňa	nie	x	x	x	
	Senát	nie	x	x	x	
Dánske kráľovstvo	Folketinget	nie	x	x	x	list predsedu parlamentu
Estónska republika	Riigikogu	áno	nie	odporúčanie Rady starších	Rada starších (predseda, 2 podpredsedovia a predsedovia poslaneckých klubov)	
Fínska republika	Eduskunta	nie	x	x	x	
Francúzska republika	Národné zhromaždenie	áno	nie	rozhodnutie predsedníctva Národného zhromaždenia	predsedníctvo Národného zhromaždenia	
	Senát	nie	x	x	x	

Štát	Komora parlamentu	Etický kódex (EK)	Právna záväznosť EK	Právna forma	Orgán majúci právomoc meniť a dopĺňať EK	Poznámka
Helénska republika	Vouli ton Ellinon	áno	áno	rozhodnutie parlamentu	parlament	
Holandské kráľovstvo	Poslanecká snemovňa	áno	áno	rozhodnutie parlamentu	vyšetrovacia komisia pre bezúhonnosť	
	Senát	áno	áno	rozhodnutie parlamentu	vnútorný výbor	
Chorvátska republika	Sabor	nie	x	x	x	existuje splnomocnenie prijat' etický kódex v čl. 17 ods. 2 rokovacieho poriadku
Írska republika	Poslanecká snemovňa	áno	áno	vykonávací predpis k zákonu o etike vo verejných funkciách	parlament	
	Senát	áno	áno	vykonávací predpis k zákonu o etike vo verejných funkciách	parlament	
Litovská republika	Seimas	áno	áno	samostatný zákon	parlament	
Lotyšská republika	Saeima	áno	áno	príloha k rokovaciemu poriadku	parlament	
Luxemburské veľkovevodstvo	Poslanecká snemovňa	áno	áno	príloha k rokovaciemu poriadku	parlament	
Maďarsko	Národné zhromaždenie	nie	x	x	x	existuje zákon o Národnom zhromaždení, ktorý upravuje aj správanie sa poslancov
Maltská republika	Snemovňa reprezentantov	áno	áno	súčasť zákona o štandardoch vo verejnom živote	parlament	
Poľská republika	Sejm	áno	áno	uznesenie Sejmu	parlament	
	Senát	nie	x	x	x	
Portugalská republika	Republikové zhromaždenie	áno	áno	uznesenie parlamentu	výbor	

Štát	Komora parlamentu	Etický kódex (EK)	Právna záväznosť EK	Právna forma	Orgán majúci právomoc meniť a dopĺňať EK	Poznámka
Rakúska republika	Spolková rada	áno	áno	x	parlament	spoločný kódex, kompilácia zákonných ustanovení
	Národná rada					
Rumunská republika	Poslanecká snemovňa	áno	áno	uznesenie parlamentu	parlament	spoločný kódex
	Senát					
Slovinská republika	Štátna rada	áno	x	x	x	
	Štátne zhromaždenie	áno	áno	rozhodnutie rady predsedu	rada predsedu	
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	Snemovňa ľudu	áno	áno	uznesenie Snemovne ľudu	komisár pre štandardy	
	Snemovňa lordov	áno	nie	uznesenie Snemovne lordov	komora	
Spolková republika Nemecko	Spolková rada	nie	x	x	x	
	Spolkový snem	áno	áno	príloha k rokovaciemu poriadku	parlament	
Španielske kráľovstvo	Kongres	áno	áno	rozhodnutie predsedníctiev	predsedníctva na spoločnom zasadnutí	spoločný kódex
	Senát					
Švédске kráľovstvo	Riksdag	áno	áno	uznesenie predsedníctva a predsedov poslaneckých klubov	x	kódex predstavuje skôr kompiláciu existujúcich povinností
Talianska republika	Poslanecká snemovňa	áno	áno	uznesenie výboru pre rokovací poriadok	výbor	
	Senát	nie	x	x	x	Pravidlo 12 odsek 2-bis predpokladá prijatie Kódexu správania sa